

DIRVA

THE FIELD

Nr. 4

Sausio-January 22, 1953
Cleveland, Ohio

Ir Šveicarijoje pasikeitė prezidentas

(Mūsų bendradarbio Šveicarijoje)

PASIKEITĖ PREZIDENTAS IR ŠVEICARIJOJE. — PREZIDENTAS UŽLEIDŽIA VIETĄ AUTOBUSE MOTERELEI. — KAIP RENKAMAS ŠVEICARIJOS PREZIDENTAS. — KAIP SUDAROMA ŠVEICARIJOS VALDŽIA.

Tuo tarpu kai, tikra žodžio prasme, viso pasaulio dėmesys buvo nukreiptas į šeimnininko pasikeitimą Baltuosiuose Rūmuose Washingtone, jokia spaudos agentūra nepranešė, kad taip pat Šveicarijoje turi naują prezidentą. Dar daugiau: jeigu jūs pirmą kartą sutiktumėte šveicarą paklausti, kas eina Šveicarijos prezidento pareigas, tai būkite beveik visiškai tikras, kad jis to nežinos...

Rašančiam šias eilutes keliais atvejais yra tekę būti draugijoje, kurioje dalyvavo ir Šveicarijos prezidentas. Buvo ir keistų situacijų. Atsimenu Ženevą, Tautų Sąjungos gyvavimo laikais. Kaip sykis pasibaigė posėdis. Buvo vėlus vakaras. Pervargę ir išalkę, delegatai skubinosi į rūbinę pasiimti apsiausto. Pasidarė nemaža spūstis. Kai pagaliau prasitūmė iki rūbinės, kažkaip atsigrežiau ir pastebėjau, kad už mano nugaros stovi ir eilės laukia tuometinis Šveicarijos prezidentas Motta, kuris dalyvavo Tautų Sąjungos posėdyje kaip einas šveicarų užsienių politikos šefo pareigas. Reikšdamas prezidentui pagarbą, pasiūliau jam stoti mano vieton ir tuo būdu atsiminti apsiaustą kelias minutes greičiau. Šiaip gi Šveicarijos prezidentas būtų išstovėjęs eilėje rūbinėje, kaip ir kiekvienas mirtingas žmogus. Niekam neįgalvą neatėjo atnešti prezidentui apsiaustą, kad jam nereikėtų stumdytis minioje.

Berne važiuoju į tarnybą trolleybusu. Dar prieš metus beveik kiekvieną dieną į tą patį trolleybusą įlipdavo senukas, bylų prikimštą portfeliu nešinas. Kai

taigi yra valdžios narys jau 18 metų. Pagal vyresniškumą jis dabartinėje vyriausybėje yra seniausias, bet ilgiausią laiką vyriausybėje savo laiką išbuvo vienas bernietis pastorius — net 32 metus! Du tarėjai išbuvo po 29 metus, 5 nariai po daugiau kaip 20 metų. Vidutiniškas Šveicarijos vyriausybės nario "amžius" svyruoja tarp 10 ir 11 metų. Pagal konstituciją, parlamentas renka vyriausybės narius tam pat laikui, kaip ir jis pats išrenkamas tautos, t. y. ketveriems metams. Naujai išrinktas parlamentas renka ir naują vyriausybę. Bet ligi šiol parlamentų rinkimai beveik visada vykdavo taip sklandžiai, jog didesnių pakeitimų neįvykdavo. Tad tie patys asmenys patvirtinami iš naujo vyriausybės nariais. Nebent jie patys pasitraukia, ar tai dėl senatvės, ar tai dėl bendradarbiavimo nesklaidumo. Parlamentas negali vyriausybei pareikšti nepasitikėjimo. Tik kas ketvirtį metų naujas parlamentas gali to, ar kito vyriausybės nario neberinkti, bet ligi šiol to dar nėra buvę...

Šveicarijos prezidentas eina savo pareigas, taip sakant, istorijos paraštėje. Jis jokios istorijos nekuria. Pagal konstituciją, šveicarų parlamentas (nacionalinė taryba) renka septynis federalinius tarėjus (ministerius), kurie sudaro federalinę tarybą (vyriausybę). Visi septyni tarėjai yra lygūs. Tik tai kasmet iš eilės vienas tarėjas išrenkamas pirmininko pareigoms eiti ir gauna Šveicarijos prezidento titulą. Kaip toks jis pirmininkauja vyriausybės narių posėdžiams, jam svetimieji diplomatai įteikia paskyrimo raštus, jis taria prakalbą, kurios tautinės šventės proga ir t. t. Tai maždaug ir visos Šveicarijos prezidento pareigos. Kai baigiasi kalendoriaus metai, sausio 1 d. Šveicarijos priesakin atsisotja naujas prezidentas. Taip kasmet kaitaliojasi prezidentai ir, galima pasakyti, retas šveicaras žino, kas yra septynių federalinių tarėjų kaip sykis šiemet eina Šveicarijos federacijos prezidento pareigas. Šiais metais Šveicarijos prezidentas vadinasi Dr. Philipp Etter, priklausąs katalikų konservatyvų partijai. Jis tas pats, kaip ir senasis, kuris buvo išrinktas į federalinę tarybą (vyriausybę) 1934 m.,

Prezidentas prisiekė

Gen. Dwight Eisenhower sausio mėn. 20 d. 12 val. 30 min., stebint augstiesiems Amerikos valdžios pareigūnams, 500,000 miniai, davė iškilmingą prisieką ir pradėjo eiti JAV prezidento pareigas. Po prisiekos jis pasakė kalbą, kurioje priminė Amerikos, kaip didžiosios valstybės prievolės ir pareigas.

Amerikos galybė visokeriopai išaugusi, Amerika yra vienintelė jėga, kuri gali vienai ar kitaip pakreipti pasaulio įvykius, todėl ir naujojo prezidento įvedinimo laukė ne tik pačios Amerikos 157 milijonai gyventojų, bet ir visos laisvosios pasaulio. Laukė ir todėl, kad su Eisenhowerio atėjimu prasideda naujas Amerikos politinio ir ūkinio gyvenimo lapas. Nuo tos dienos ateina į valdžią nauji, pasirodę asmenys, iš kurių kiekvienas lojalus amerikietis ir Amerikos draugas laukia, kad Amerikos garbė ir galybė padėtų pasaulyje įgyvendinti didžiulius laisvės principus.

Kaip seismografiškai jautriai veikia Šveicarijos parlamento ir vyriausybės mašina, galima spregti jau iš to, kad dabartinėje vyriausybėje atstovaujamos net keturios srovės: liberalai, "pilietinė partija" (smulkūs ūkininkai, amatininkai ir miestėnai), konservatyvūs katalikai ir socialdemokratai. Nėgana to. Rinkdamas vyriausybės narius, parlamentas turi svėrėti jautriausiomis vaistinėmis svarstyklėmis. Iš senos tradicijos dar didieji kantonai (Bernas ir Ciurichas) turi savo atstovus kiekvienoje vyriausybėje. Pagal kitą tradiciją, bent du nariai iš septynių turi atstovauti prancūziškai kalbantiems kantonams, negalima apeiti itališkosios Šveicarijos, reikia atsižvelgti, kad vienos kurios tikybės žmonių nebūtų vyriausybėje "perdaug", tenka neišleisti iš akių, kad kiekvienas iš 25 kantonų nori turėti savo atstovus vyriausybėje ir t. t. Kaip ma-

tome, Šveicarijos valdžios aparatas turi aušti labai plonais siūlais. Ir vis dėlto nėra kitos valstybės pasaulyje, kur viešpatuotų toks pastovumas ir darnumas, kaip Šveicarijoje, ir tatau pasiekiamas pagal laisvą valią, ne pagal įsakymą iš viršaus. Valdymo meno Šveicarijoje galima pasimokyti. Gaila, kad iš šveicarų ne kiek nepasimoko, pvz., jų betarpiai kaimynai prancūzai, kurie savo vyriausybės kaitalioja po 3-4 kartus per metus.

Kaip ten bebūtų, šveicarai daugeliu atžvilgių yra sukūrę visiškai savaimingas valdymo formas. Valstybės prezidento institucija irgi priklauso prie tokių savotiškumų.

Viator

VISAM PASAULY

• Naujasis Eisenhowerio ministerių kabinetas nutarė į Europą pasiųsti valstybės sekretorių Dulles ir karinės pagalbos administratorių Stasseną. Jie surinks pagrindines žinias JAV politikai Europoje nustatyti.

• Maskva vėl paraginta, kad laikas susirinkti ir apspręsti Austrijos klausimus, kurie rusų tebestovi užblokuoti.

• Manoma, kad Rusijoje, po žydų gydytojų apkaltinimo žudžius komunistų vadus, prasidės didelė antisemitinė banga.

• Iš Vilniaus pranešama, kad rusai pradėjo Lietuvoje priverstinį knygų ir laikraščių platinimą. Kas neužsisako nurodytų laikraščių, skaitomas liaudies prieš.

• Anglai Vakarų Vokietijoje leido išsivystyti nacinei veiklai, o vėliau areštavo septynis to sąjūdžio organizatorius.

• Egipte diktatorius gen. Naguib uždarė visas partijas trims metams. Uždarymo priežastis: esančių partijų nepalankumas jo režimui ir smokso išaiškinimas. Sumita eilė karininkų.

• Austrijoje buvo sumti du JAV studentai — veteranai, pagauti šnipinėjant rusams. Po jų suėmimo pradėti vytioti visas šnipų organizacijos tinklas.

• Rytų Vokietijoje sumtas pats užsienių reikalų ministris Dertinger ir apkaltintas šnipinėjimu anglams ir amerikiečiams.

• Iš Rytų Vokietijos prasidėjo į vakarus naujas žmonių bėgimas. Ypač bėga žydai, užėmę net labai atsakingas pareigas Rytų Vokietijos komunistų organizacijoje.

• Bankininkas Clarence Dillon, iš Far Hills, N. J. paskirtas JAV atstovu į Prancūziją.

• Eisenhowerio naujojo kabineto apsigynimo sekretorius Chas Wilson užkliuvo komisijai, kuri aiškina, kad Wilson turi General Motors bendrovę daug šerų (už pustrčio milijono). Ta bendrovė atlieka didelių karinių užsakymus ir todėl gajai sudaryti protekcionizmas.

Naujas laivyno lėktuvas FJ-2 Fury yra 650 mylių greičio ir turi keturias 20 milimetrų patrankėles. Šie lėktuvai yra statomi North America's firmos, Columbus, Ohio.

Patenkintas ar nepatenkintas rusų karys

Vertinant raudonosios armijos kadro laikymąsi sovietinės vadovybės atžvilgiu, reikia skirti įvairias karių ir karininkų kategorijas. Aktyvieji kariai ir karininkai, kurie dalyvavo per eitam kare, Kremliaus atžvilgiu yra gerokai negatyviai nusiteikę. Jie iškentė visas karo negeroves. Partija ir vyriausybė buvo jiems žadėjusios, kad jie už tėvynės išgelbėjimą susilauks geresnio gyvenimo, ateltis buvo vaizduojama stačiai rožėmis nuklotą. Tačiau karčiai jie liko apvilti po karo. Vyriausybė karo invalidų likimu nesirūpino ir padarė juos elgetomis.

Tie aktyvieji karininkai, kuriems kare jau neteko dalyvauti, Sovietų vadovybės atžvilgiu yra gėra dalimi neutraliai nusiteikę. Propagandos veikiami, jie gal ir tiki, kad "sunaikinus imperialistinius priešus", gyvenimas kiek pagerės. Tikrojo karo ir Kremliaus klatingumo jie dar nepažįsta. Šita karininkų kategorija raudonojo armijos imant jų skaičių, yra pati gausiausia. Bet jų gyvenimo patirtis plečiasi, ir kaip tik į šiuos kuopų ir batalionų vadus turėtų būti nukreipta psichologinė Vakarų ofenziva.

Trečiąją kategoriją sudaro Suvorovo karo mokyklos auklėtiniai. Jie išauklėti visiškai ugdaroje atmosferoje ir sovietinė propagandą laiko grynų pinigų. Tačiau, išėję iš karo mokyklos ir susidūrę su tikrove, jie netenka savo idealų, ir jų neigiamas reakcija yra juo ryškesnė. Tasai nepasitenkinimas tad lieka nukreiptas tiek prieš sovietinę bendruomenę, tiek prieš armiją, tiek prieš partiją ir vyriausybę. Nors toji kategorija skaičiumi nėra didelė, vis dėlto auga su kiekvienais metais.

Savaimė aišku, kiekvienoje kategorijoje yra daugiau ar mažiau ir tikrų stalininių fanatikų. Ypatingą grupę sudaro politiniai karininkai, partijos ir komjaunimo pareigūnai. Tie politiniai pareigūnai gyvena labai didelę "prieš" propagandos baimėje. Jų argumentai yra labai silpnai ir neranda platesnio atgarsio karių masėse. Šioji kategorija Vakarų propagandai, žinoma, mažiau prieinama. Jau vien baimė, kad jiems po eventualaus perversmo liaudis atkeršytų, skatina juos būti fanatikus.

Slaptosios "SMERS" tarybos nariai savo darbe susiduria tik su politiniais karininkais. Nuo visų kitų karininkų ir karių jie laikosi visai izoliuoti. Jie yra už savęs sugriovę jau visus tiltus, ir jiems jau nėra kelio atgal. Jų likimas visiškai susietas su sovietinio režimo likimu. Tai kategorijai priklauso ir karinių tribunolų teisėjai, jų tribunolų tardytojai ir prokurorai.

Likusių karininkų grupę sudaro administraciniai ir sanitarijos karininkai, inžinieriai, technikai ir kt. Jie, apskritai

ėmus, sovietiniam režimui lojalūs, nes turi daugiausia privilegijų, o iš jų reikalaujama mažiausia aukų. Gi raudonosios armijos masę sudaro eiliniai ir puskarininkai, kurių įsitikinimuose ir nuotaiuose atsispindi vidutinio Sovietų Sąjungos piliečio įsitikinimai ir nuotaukos. Didelė dalis tų vidutinių piliečių yra sovietiniu režimu nepatenkinti, tokia pat didelė dalis karių ir puskarininkų yra neigiamai nusiteikę prieš Sovietų vadus. Armijos nuotaukos persiduoda į gyventojus ir atvirkščiai. Atostogoms parvykę kariai tėviskėje savo pasakojimais užpila vis daugiau alyvos į gyventojų nepasitenkinimo plepalus. Tik griežti įsakymai verčia juos dalyvauti tose politinėse pamokose.

Santykiuose tarp karių ir karininkų Sovietų armijoje veikia labai griežta išorinė drausmė, bet vidinė — labai silpna. Jos dirbtiniu kėlimu rūpinasi politiniai ir partiniai armijos pareigūnai. Čia neapsieinama be bausmių ir baimės sukelimo. Dėl tos priežasties neigiamos karių nusiteikimas sovietiniam režimui persiduoda ir į jų santykius su karininkais. Santykiavimas tarp pačių karininkų labai nevienodas. Ligi majoro laipsnio karininkai labiau tarp savęs sutinka, juos suartina bendra atsakomybės ir darbo našta. Augštesnių laipsnių karininkai, pradedant pulkininkais, gerokai atsiriboja nuo anos karininkų kategorijos, turi ir kitą gyvenimo lygį.

Plyšys tarp eilinių karių ir ypač politinių karininkų yra labai ryškus ir išsivysto į neapykantą sovietiniam režimui. Tai gi, sovietinė armija nėra vienalytė, kaip kad stengiasi atvaizduoti sovietinė propaganda. Raudonoji armija yra, priešingai, tikras įvairių elementų mišinys, kuris nesugriūna tik dėl griežtos stalininės diktatūros, laikantis visą kraštą geležinėse replėse. Jei prasidėtų karas

su Vakarais, klasinė diktatūros organizacija galėtų sugriūti, geležinės replės galėtų atsileisti ir armija, tasai įvairių elementų mišinys, galėtų subyrėti — bet ta sąlyga, jei Vakarų valstybės Sovietų Sąjungos pavergtų tautų atžvilgiu ves tinkamą politiką.

Moralinis raudonosios armijos silpnumas — tai svarbiausioji priežastis, dėl kurios Kremlius nesirūpsta pradėti didesnio masto karinių žygių prieš demokratinį pasaulį.

Tautinės S-gos seimas

IVYKSTA KOVO 14-15 DIENOMIS PHILADELPHIJOJE

Tautinės Sąjungos Centro valdyba praneša, kad Sąjungos seimas įvyksta kovo mėn. 14-15 dienomis, Philadelphijoje.

Visi Tautinės Sąjungos skyriai tuo reikalu yra gavę reikiamus pranešimus ir kviečiami visu stropumu seimui pasirošti. Laiko teliko tik du mėnesiai, tad reikia iki to laiko suaukšti skyrių narių susirinkimus, apsvaistyti keltinus seime klausimus ir išrinkti delegatus į seimą.

Tautinės Sąjungos seimą sudaro Sąjungos Tarybos nariai, kurių yra 21, skyrių pirmininkai ir skyrių narių atstovai, renkami po 1 nuo dešimties narių.

Patogesniai pasiruošimui, kad seime nereikėtų daug laiko gaišti eilinėms informacijoms, yra įsteigta seimui vykdyti biuras. Vedėju pakviestas ALTS New Yorko pirmojo skyriaus pirmininkas Vincas Rastenis. Jo adresas: 1285 Dean Street, Brooklyn 16, N. Y. Jam reikia pranešti apie skyrių atstovų išrinkimą, skyriuose atliktus ir numatomus darbus.

TALKA VILTIES NAMAMS

Šią savaitę Vilties — Dirvos kienė įteikė \$10.00 auką. Vilties namams savo aukas prisuntė 4 Dirvos bičiuliai. Iš eilės jie buvo: Mykolas Židonis iš New Haven. Anksčiau jis gyveno Amsterdam, N. Y., gi dabar New Haven, Conn. Vilties namui atsiuntė \$5.00.

Toliau Vilties namų reikalus parėmė trys clevelandiečiai: Jonė Vilčinskienė, prof. Vilčinsko našlė, įteikė 2 dol. auką. Clevelandietis K. Šilinis, nuosirdus tautinio darbo talkininkas, įteikė \$5.00 auką, gi pedagogė ir svetimų kalbų specialistė, Dirvos bendradarbė Dr. M. Žilins-

VILTIES DRAUGIJOS NARIAI

Į Vilties Draugiją šią savaitę įstojo du nauji nariai, abu iš tolimų kraštų:

Valys Jonas, Australija \$10.00
Leonavičius Julius, Venezuela 10.00

Artimiausiu laiku — sausio pabaigoj — Europą išvyksta naujas valstybės sekretorius John Foster Dulles ir Mutual Security administratorius Harold E. Stassen. Jie Europoje turi surinkti pagrindines žinias, kurios vėliau bus panaudotos planuojant JAV europinę politiką.

Lithuanian Weekly, published by American Lithuanian Press & Radio Ass'n. VILTIŠ, Inc. (Non-profit), 6820 Superior Ave., Cleveland 3, Ohio. Telephone: ENdicott 1-4486. Issued in Cleveland every Thursday. Editor: Balys Gaidžiūnas.

Entered as Second-Class matter December 6th, 1915, at Cleveland under the act of March 3, 1879. Subscription per year in advance: In the United States — \$5.00 in Canada — \$5.50, elsewhere — \$6.50. Single copy — 10 cents.

Lietuviškas savaitraštis, leidžiamas VILTIŠ, Amerikos Lietuvių Spaudos ir Radijo Džios (Inkorp. ne pelnui), 6820 Superior Ave., Cleveland 3, Ohio. Telefonas: ENdicott 1-4486. Išleista Clevelande kas ketvirtadienį. Redaktorius: Balys Gaidžiūnas. Įregistruota kaip antros klasės siunta 1915 m. gruodžio 6 d., Clevelande pagal 1879 m. kovo 2 d. įstatymą. Prenumerata metams iš anksto: Jungt. Amerikos Valstybėse \$5.00, Kanadoje — \$5.50, kitur — \$6.00. Atsk. Nr. kaina 10 centų.

KAS ir KUR

• Šveicarijos lietuviai Kalėdų proga į Vokietiją pasiuntė lietuvių vaikams kalėdinių dovanų. Šveicarijoje taip pat susiorganizavo lietuvių būrelis išlaikyti vieną Vasario 16-osios gimnazijos mokinių.

• Argentinoje organizuotoje lietuvių inžinierių ir architektų veikloje dalyvauja apie 20 inžinierių, tarp jų — Argentinoje gimę ir užaugę veržiklių fabriko savininkas A. Krapovickas, di-deles braižybos vedėjas A. Mor-kūnas ir importo b-vės mašinų skyriaus vedėjas L. Vaitiekūnas. Nors Argentina oficialiai nepripažįsta užsienio diplomų, tačiau faktiškai su jais skaitosi. Naujieji ateiviai inžinieriai visi dirba savo srityje ir gauna neblogą atlyginimą. Inž. J. Ramanauskas yra vienas iš didžiausių Argentinos veržiklių įmonių savininkas, V. Gogelis — stambios įmonės gamybos skyriaus vedėjas, S. Kavaliauskas — įmonės direktorius. Vadovaujančias vietas užima M. Čekota, B. Baranauskas, L. Neimanas ir D. Namikas, kuris prieš tai Andų kalnuose vadovavo didelės įgaitinės skaičiavimams. P. Bielskus, L. Stašaitis ir J. Steikūnas parangos būdu stato namus. J. Steikūnas laimėjo konkursą tarp 200 Argentinos architektų ir dirba Buenos dango-raižių statyboje. L. Valiūšis yra chemijos fabriko vedėjas. Prie Argentinos pramonės augimo taip pat prisideda J. Gintyla, L. Petravičienė, E. Stanai-tytė ir L. Stripnys.

• Rusai pripažįsta, kad iš visų pagrobtų kraštų Lietuva davusi mažiausią skaičių komunistų.

• Muzikas A. Kuprevičius, atvykęs koncertuoti į JAV iš Argentinos, artimiausiu laiku koncertuoja Toronte ir Montrealyje.

• Bostone įvyko BALF seimas. Seime dalyvavo 80 atstovų. Ta proga BALF gavo per 4000 dolerių aukų. Vadovybė, su mažomis išimtimis, palikta ta pati.

• Dail. V. K. Jonynas dalyvauja Amerikos dailininkų — grafi-kų darbų parodoje, vykstančioje Portlande, Maine.

• New Yorkas su priemiesčiais savo BALF rudens vaju baigė. Spausdamas aukotojus Didžiojo New Yorko BALF Vajaus Komitetas surinko viso \$8,989-86, trūksta vos kelių dolerių iki 9 tūkstančių.

Ačiū Rėmėjams!

Prenumeratos pratęsimo proga DIRVOS spausdinimo prie-monėms pagerinti aukojo šie skaitytiniai:

Kavaliūnas A., Cleveland \$1.00
Kriščiūnas P., Chicago 1.00
Kalėda Dom., Pittsburgh 1.00
Slavinskas Ad., Shelton 1.00
Iljasevičius S., Detroit 1.00
Mičiulis Pijus, E. Chicago 1.00
Svilas P., Flint 2.00
Stanaitis F., Albany 1.00
Čepukaitis V., Cleveland 1.00
Aitvarai 2.00
Aleksandriūnas V., Chicago 2.00
Davalis P., Nashua 1.00
Pročys J., Chicago 2.50
Penikas J., Maspeth 1.00
Mažeika V., Chicago 1.00

KAS

UŽSISAKĖ

DIRVĄ —

TAS NESIGAILĖJO!

GERIAUSIA DOVANA

Artėja Kalėdos ir Nauji Metai. Geriausia dovana yra lietuviška knyga. TREMTIES leidyklos išleistas kny-gos, gaunamos DIRVOJE ir kitose atstovybėse:

Igno Šeinaus "Kuprelis", kaina 2 dol.,
Ytauto Alanto romanas "Pragaro Pošvaistės", 430 pusl., kaina 3,5 dol.

R. Spalio novelės "Didžiosios Atgailos", kaina 3,5 dol.
Jurgio Savickio romanas "Šventoji Lietuva", kaina 3 dol.

R. Spalio nepaprastos intrigos jaunimui ir senimui apysaka "Galvės Berniuko Nuotykių", 508 psl., kaina 5 dol.

Visos TREMTIES leidyklos išleistos knygos įrištos drobėje. Tai gražus bibliotekos papuošimas ir geriausias pasirinkimas dovanoms.

Binkio vakaras Chicagoje

Čia sausio mėn. 10 d., Inter-national House salėje, buvo su-ren-gta didžiojo mūsų literatū-ros judintojo ir naujų formų įdiekotojo Kazio Binkio kūrybos vakaras, kurio programą išpil-dė rašytojai, solistai, muzikai, Chicago Lietuvos teatro aktoriai ir kit., viso apie 22 asme-nys, talkininkaujant ir remiant Lietuvos Rašytojų draugijai, Biržėnų klubui ir vietos knygų leidyklai "Terra".

Gana turiningą ir meniškai vykusią programą sudarė ir re-žisavo Chicago Lietuvos teatro režisoriaus St. Pilka.

Be apibudimo K. Binkio kū-rybos, rašytojų šiltų žodžių bei brangių prisiminimų apie šį at-viros širdies ir stipraus talento kūrėją, jo sukurtais žodžiais vokalinės kompozicijos dainų, ir bendrai, jo kūrybos interpreta-cijų, buvo suvaidinta "Atžaly-no" 4 veiksmas: — siužeto Žio-gio dirbtuvėje ir parodyta fil-mos ištrauka iš jo veikalo "Ge-neralinė repeticija". Tą filmą pradėjo ir nebaigė sukkti Br-vešota. Ji turi kitą pavadinimą — "Mažoji žmogaus gyveni-mas".

K. Binkis gimė 1893 m. Gu-delių k., Papilio par., Biržų apskr. Be kitų mokyklų, jis stu-

J. Kalva

AITVARAI RUOŠIAS KONCERTUI

Alg. Kačanauskio vadovauja-mas vyrų balsų Kvartetas "Ait-varai", drauge su "Sviesos" sambūrio New Yorko skyriumi suruošęs linksmą, puošnų ir vi-sai pavykusį N. Metų sutikimą Brooklyne, N. Y., dabar ruošiasi savo kitam tradiciniam paren-gimui — metiniam koncertui. Šių metų koncertas įvyks ba-landžio 26 d., Apreiškimo Para-pijos salėje, Brooklyne. Be nau-jų dainų Aitvarai publikai ruoš-ia ir visai naują, nešablonišką koncerto apipavidalinimą. Iki koncerto Aitvarai numatė ap-lankyti su aitvariškom dainom ir nekurias kitas lietuvių kolo-nijas. Kvarteto adresas: Mr. A. Kačanauskas, 120 Davis Ave., Kearney, N. J. Telefonas 2-4814.

IŠ LOS ANGELES

V. RASTENIS I LOS ANGELES

Vincas Rastenis, dirbąs Free Europe Committee, jau prieš kelis mėnesius kvietė atvykti į Los Angeles, tarnybinių for-malų dėlei, negalėjęs atvykti anksčiau — atvyksta prieš va-sario 16 dieną ir čia turės visą eilę pasikaitėjimų — pasitari-nių su įvairiomis organizacio-nimis. ALTO Valdyba, savo pa-skutiniame posėdyje nutarė V. Rastenį pakviesti kalbėti vasari-16-tosios minėjime, kuris ALTO rengiamas Los Angeles mieste vasario 14 dieną, Patrio-tic Hall.

PAMINĖJO PREZIDENTO ANTANO SMETONOS MIRTIES SUKAKTĮ

Los Angeles mieste šiemet, berods pirmą kartą iš viso, labai plačiai ir iškilmingai paminėta prezidento Antano Smetonos mirties sukaktis. Sausio 10 d. per lietuviškąjį radiją, po Vlado Bakūno įvedamojo žodžio — graži, diena! pritaikyta kalbą pasakė Feliksas Kudirka, Lie-tuvos augstesniųjų mokyklų pedagogas — lituanistas. Jis A. Smetoną nušvietė kaip mokslo vyrą, visuomenininką ir politi-ką. Sekmadienį, sausio 11 d., Šv. Kazimiero parapijos bažny-čioje už A. Smetonos vėlė buvo atlaikytos iškilmingos pamaldos, kurių metu giedojo solistė Fl. Korsakaitė ir parapijos choras muz. A. Skridulio diriguojamas. Pamaldose lietuviai dalyvavo labai gausiai.

NAUJA ALTS-gos VALDYBA

ALTS-gos Los Angeles sky-riaus metiniam susirinkime sausio 11 d. išrinkta nauja sky-riaus valdyba, kurioje įėjo: Br. Gėdiminas, dr. P. Pamataitis, Vyt. Karazija, J. Miliūnas ir Gh Lukšys.

ŠIO METO IDOMIAUSIA KNYGA

ŽEMAIČIŲ KRIKŠTAS

Romanas iš mūsų senosios ir garbės žygių atž-y-mėtos praeities. 421 psl., kietais drobės viršeliais įrišta. Gaunama Dirvoje (6820 Superior Ave., Cleveland 3, Ohio) ir pas kitus spaudos platintojus. Kaina \$3.50. (8).

SPORTAS

VEDA ALGIRDAS BIELSKUS

SPORTINĖS IDEOLOGIJOS IR FIZINIO LAVINIMO PASITOBULINIMO KURSAI

1953 m. vasario 7-8 d., Chi-cagoje, Vyr. FASK-tas rengia sportinės ideologijos ir fizinio lavinimo bei auklėjimo pasito-bulinimo kursus, kuriuose galės dalyvauti kiekvienas sportinin-kas-ė ar sporto darbuotojas be-sidomįs lietuvių sportine pažan-ga ir problemomis. Visi asme-nys norintieji kursuose dalyvau-ti iki š. m. sausio 25 d. regis-truojasi raštu per sporto klub-us arba tiesioginiai, nurody-dami amžių, gyv. vietą ir tel. numerį. Registracijos adresas: E. Vengianskas, 6100 So. Peoria Ave., Chicago 21, Ill. Tel. EN-gelwood 4-5638.

Visi sporto klubai raginami kuo skaitlingiausia dalyvauti minėtuose kursuose prisijunčiant kiek galima didesnį klausytojų skaičių. Smulkesnės informacij-os ir kursų programa artimiausiu laiku bus paskelbta spaudoje bei išsiuntinėta sporto klubams.

Vyr. FASK-tas

ATVYKSTA CHICAGOS PERKONAS

Sausio 31 d. ir vasario 1 d. Clevelande viesės Chicago LSK Perkūno sportininkai bei sport-ininkės, kaip Clevelando LSK Žaibo svečiai. Perkūniečiai at-vyks su vyrų krepšinio, vyrų ir moterų tinklinio bei vyrų ir

NEIKINDAMI KITUS SAVĖS NEIŠGIRSIME

"Dirvos" 50 nr. "Nekultūrin-ga Konkurencija" rašoma, kad nederėtų greta "Neringos" kny-gyno krautuvėje-drugstore par-davinėti lietuviškas knygas.

1953 m. "Dirvos" 1 nr. "Laiš-ke Redakcijai" krautuvinių vardu p. A. Končius lygindamas netikslumus, pasisako prieš "Neringą" ir jos savininką. Dėl ko pastebiu:

Nesu atsakingas už asmenų korespondencijas, kur teigiamai ar neigiamai rašoma apie vieną ar kitą.

Žodžiu ir raštu nepadariau su niekuo susitarimų ir jokių pasi-žadėjimų.

Pardavinėju prekes, nerū-šiuodamas "mūsų" ar "jūsų", bet pagal leidimą atitinkamos valdžios įstaigos.

Niekada krautuvės savinin-kams žodžių, raštu ir spaudoje nepriekaištavau dėl pardavinė-jimo rašomosios medžiagos, lie-tuviškų knygų ir jų prekybos neniekinu.

Teigiant kitą esant skundėju, privalu vadovautis faktais, o ne įtarinėjimais.

"Baltoji Meška" su "Nerin-ga" niekuo nėra susieta.

Kas dera pardavinėti "Nerin-goje" yra grynai savininko rei-kalas.

Kaip "Neringos" savininkas neturi jokio pagrindo nurodyti kaip p. A. Končius su savaisiais turi savo krautuvę pervedyti, taip pastarieji negali "Nerin-gai" pasakyti.

Rašant apie sugyvenimą lie-tuvių verslininkų po vienu sto-gu, nepakanka apgailestavimo, bet privalu susilaikyti nuo pa-našių laiškių laikraštyje rašymo. Daugiau reikia vadovautis san-tūrumu ir išmintimi, o ne kal-bomis asmenų, kurie suintere-suoti intrigomis.

V. Pauža
"Neringos" savininkas

moterų stalo teniso komando-mis draugiškų rungtinių su žai-biečiais sužaisti. Kaip žinome, Perkūnas yra vyrų krepšinio ir tinklinio Š. Amerikos lietuvių meisteris.

Tinklinio ir krepšinio rungt-y-nės įvyks sausio 31 d. (šešta-dienį) 7 v. v., St. Clair Recrea-tion salėje, 6250 St. Clair Ave. (ten pat kur vyko II-sios Sporto Žaidynės); stalo teniso varžy-bos bus prarastos vasario 1 d. (sekmadienį) 1:00 val. dieną, Lietuvių salėje.

Labai gražu, kad tarp lie-tuvių sporto klubų pradeda at-sirasti vis glaudesnis bendra-vimas. Tai yra pats tikriausias kelias lietuviškam sportiniam judėjimui ugdyti.

Netolimoje praeityje, vos prieš 2 mėnesius, Clevelando Žaibo sportininkai lankėsi Chi-cagoje, taigi chigagiečių atvy-kimas į Clevelandą bus lyg ir atsirevanšavimas. Kaip mato-me, šių dviejų lietuviškų kolo-nijų sportinis bendravimas, virsta gražia tradicija.

Smulkesnės informacijos bus paskelbtos spaudoje vėliau. Ta pačia proga primenama, kad bi-letai prie įėjimo nebus pardu-nejami, todėl visi prašomi jais iš anksto apsirūpinti Dirvoje, Spaudos kioske ir pas platinto-jus-sportininkus.

ŽAIBO JAUNIAI VĖL PRALAIMĖJO

Sausio 8 d., Žaibo jaunių krepšinio komanda turėjo an-trąsias šio sezono Clevelando "MUNY" Basketball League krepšinio pirmenybių rungtynes. Priešininku šį kartą buvo viena iš stipriausių jų grupės komandų "Parkhill Lambers". Atkakliai sukovoję žaibiečiai buvo priversti nusileisti pasek-me 25:12.

E. MAZEIKA PRADĖJO TREINUOTI KREPŠININKUS

Žinomas vyresniosios kartos Clevelando lietuvių krepšininkas

Kam rūpintis

JŪSŲ

PATARNAVIMUI

MAŽIAU KAIP

1 CENTAS

PER VALANDĄ

... Jūsų namų telefonas

THE OHIO BELL TELEPHONE COMPANY

Elmaras Mažeika jau pradėjo treniruoti Žaibo krepšininkus jaunius ir vyrus. Treniruotės vyksta šeštadieniais 6-8 val., St. Clair Recreation Center (jauniams ir vyrams) ir ketvir-tadieniais 6-8 val. Merick House.

DIRVOS ATSTOVAI

į kuriuos galima kreiptis visais DIRVOS prenumeratos ir skelbimų reikalais:

Baltimore, Md.
Antanas Česonis
1323 Hollins St.

Hamilton, Canada
Antanas Mingėla,
190 Catherine St. S.

So. Boston, Mass.
Brunonas Kalvaitis,
545 East Broadway.

Montreal, Canada
Stepas Kęsgaila,
6882 Beaulieu St.

Brockton, Mass.
Bačiulis A.,
9 Broad St.

Toronto, Canada
Jonas Paršeliūnas,
62 Pauline Ave.

Chicago, Ill.
Jonas Paplėnas,
4416 So. Hermitage Ave.,
YArđ 7-0191

Welland, Canada
Zukauskas Kazys
87 Thorold Rd.

Anglijoje
Dainora Daunoras
49 Thornton Ave.
Thurnham Green,
London W. 4

Australijoje
Povilas Lukošius,
Box 1665 M. G.P.O.,
Adelaide, S. A.

Brazilija
Meldutis Laupinaitis,
Caixa Postal 118
Sao Paulo

Colombia
K. Klastauskas,
Apartado nae 2336
Medellin

Venecueloje
Antanas Diržys,
Avenida Alayon No. 6
Oeste
Maracay, Edo, Aragua

Kelios mintys Enciklopedijos reikalu

Amerikos lietuviškoje spaudoje šiuo klausimu jau buvo tiek įvairiausių pasisakymų, jog atrodytų, kad šis klausimas jau yra visapusiškai apsvaistytas ir išnagrinėtas ir daugiau jau nėra ko tuo klausimu ir beraišyti. Tačiau besikaitant įvairius atsiliepimus susidarė vaizdas, kad kai kurie momentai vis dar liko nepalieti ar tik prabėgomis tepaminėti. Jūs čia aš ir norėčiau kiek plačiau paliesti.

Pirmausia, atrodo, jog nei leidėjai, nei kiti tuo klausimu rašiusieji kaip tik neatkreipė dėmesio, jog visai ne toks mažas jauniesiosios inteligentijos skaičius jau turi enciklopedijas įsigyti. Tikslų skaičių nurodyti neįmanoma, bet iš asmeniškos patirties manyčiau, jog tokių nėra labai mažai. Tiesa, jų turimos enciklopedijos yra anglų ar vokiškos, tačiau manau, kad bendro pobūdžio klausimais jos nebus prastesnės už leidžiamą lietuviškąją. Tokių asmenų skaičius didėja dieniomis ar net valandomis, gi po metų ar kitų, kai Lietuviškosios En-

ciklopedijos leidimas bus tik įpusėjęs, jie sudarys tikrai žymų jauniosios kartos procentą. Nemanau, jog žymų jų dalis pakeidautų turėti enciklopedijas dviem kalbom — lietuvių ir anglų, — tad nė vienas iš jų bus visai nesuinteresuotas Lietuvių Enciklopedijos įsigijimu ir vargu ar įsigys tokią, kokią numatoma leisti.

Giliau į šį reikalą pažvelgus jų negalima būtų ir labai kaltinti, nes ir leidėjai, manau, sutiks, kad išleisti Lietuvių Enciklopediją pilnai neatstos geriausių anglų bendraisiais klausimais. Reikalausti, jog visi iš jų turėtų dvi enciklopedijas, — būtų gal kiek ir neteisinga, nes tai suriša ne tik su lėšomis, bet ir su vietos klausimu, kur jas laikyti.

Į šių žmonių kategoriją įskaičiuoju ir čia gimusių bei mokslus ėjusį, antros — trečios kartos jaunimą. Jie gal ir įsigytų lietuviškos enciklopediją, tačiau labai abejoju, ar jie norės įsigyti tokią, kaip numatoma leisti. O čia jau susiduriama ir su prenumeratorių skaičiumi, ko leidėjai neturėtų lengvai praleisti.

Antra, Lietuvių Enciklopediją naudojant tik lietuviškosios, — arba ir daugiausiai tik lietuviškosios, — žinių beįskant, didėle jos apimtis bus daugiau tik trūkdytas surasti reikiama medžiaga. Toks neparankumas pradžioje gal ir niekam neatrodys labai svarbiu, bet kam teko įieškoti specialių žinių placius apimties reikaluose, tas tikrai pripažins, jog tai nėra paranku. Todėl tenka pripažinti, jog kai kurie asmenys gal įsigys vieną — antrą iš pirmųjų tomų, o paskui numos ranka ir prenumeratos nebepratęs. Tai gana rimtas momentas. Juk nėra jokia paslaptis, kad leidžiant veikalus, kurių leidimas tęsiasi metais, daugelis įsigyja tik pir-

muosius tomus, o toliau prenumeratas nebeatnauja. Tad juo mažiau tomų bus ir juo greičiau juos pavyks išleisti, tuo mažiau ir prenumeratorių "nubirs". Tai kalbėtų irgi už leidimą siauresnės, daugiau lietuviškos enciklopedijos.

Trečia ir gal svarbiausia priežastis atsisakyti bendro pobūdžio enciklopedijos leidimo, tai laiko klausimas. Net ir leidėjai numato veiklą pabaigti tik, maždaug, per šešis metus. Tai ilgas laiko tarpas! Kas per tą laiką įvyks — nieks nežino, bet manau, visi sutiks, kad enciklopedinis veiklas lietuviškosios klausimais jau dabar skubiai reikalingas. Jei net ir jokių didesnių pasikeitimų neįvyktų, ir tai laukti kai kurių lietuviškosios žinių net šešis metus būtų per ilgai, nes daugelis jų skubiai, tikrai skubiai jau dabar reikalinga būtų turėti po ranka. Tad reikės įsigyti kokį pakaitalą, kuris tą spragą bent iš dalies užpildytų. Tokių pakaitalų per šešis metus pasirodys spaudoje gal ne vienas, o tai dar labiau sumažins leidžiamosios enciklopedijos vertę ir kartu sumažins ir prenumeratorių skaičių.

Pagalau, tektų pasvarstyti ir pagrindinę priežastį verčiančią leidėjus leisti bendro pobūdžio, o ne grynai lietuviškos enciklopediją — tai lėšų klausimas. Manau būsiu leidėjus tinkamai supratęs, jei pabrėšiu, kad bendroji enciklopedija kainuotų tik reikiamą pinigų, nei grynai lietuviškosios. Negaliu įsivaizduoti, jog išleisus grynai lietuviškosios medžiagą atskiru veikalu, tą pakaitalą medžiagą, kuri bus įdėta į bendrąją enciklopediją, — jos išleidimas kainuotų brangiau, nei visos bendrosios enciklopedijos. Man atrodo, jog čia leidėjai persiskaiciavo. Tenka ne užmiršti, jog ir Lietuvių Enciklopedija tokia, kaip numatoma leisti, kaštus vistiek brangiau,

negu bendraisiais klausimais reikiamą tos pačios vertės anglišką. Ir kiek man teko asmeniškai patirti, tai ne vienas iš užsirašiusių prenumeratorių daug mieliau sumokėtų daugiau negu 2/3 bendrosios enciklopedijos kainos, o gal daugumas net mieliau mokėtų visą bendrosios enciklopedijos kainą už grynai tik lietuviškos enciklopediją, kad ir mažesnę apimtį, negu už lietuvių kalboje leidžiamą bendro pobūdžio veiklą kur lietuviškosios klausimai sudarys tik mažesnę to veikalo dalį. Jei leidžiamas šia prasme užklaustų jau užsirašiusių prenumeratorių, manau, jog jis pats nustebtų jų atsiliepimais. Ir kažin ar tada nepakeistų savo nuomonę. O tai padaryti nebūtų nei techniškai labai sunku, nei brangu. Gi priežastys tam, be jau minėtų, yra psichologinės: daug kas jaustųsi įsipareigojęs paremti grynai lietuviškosios veiklą, kuris yra tikrai svarbus, ir didelis, ir naudingas, bet tas įsipareigojimas bematant išblėsta, kai kalba pradeda sukeltis apie tokį veiklą, kuris nėra nei asmeniniai labai reikalingas (turiu minty tą enciklopedijos dalį, kuri bus pašvesta bendriesiems klausimams), nei grynai lietuviškosios.

Baigdamas norėčiau pateikti ir šokią-tokią sugestiją. Patarčiau užklausti jau užsirašiusių prenumeratorių, kokio pobūdžio leidinio jie patys mieliau pageidautų, nurodant sudarancius kainos ir apimties skirtumus. Tai bus naudingiau ir praktiškiau, negu diskusijos tuo klausimu spaudoje, kur ne visi linkę pareikšti savo nuomonę.

Kokios išvados leidėjai bepraeitų, viena tikrai širdingai patarčiau: paskubėti su leidimu kiek tik sąlygos ir lėšos leis. Aš daug mieliau norėčiau pamatyti pasirodant Lietuvių Enciklopediją, nors ji būtų ir kitokia, nei aš asmeniškai pageidaučiau, negu laukti ir nesulaukti tokios, kokia atrodytų esant ir praktiškėsnė, ir reikalingėsnė.

pradėjo šnektą, teiraudamiesi, kaip įsikurta naujoji šaly, kas ir ką beveikia. Pilypas Pilvočius prieškariniais laikais buvo įsigijęs gana mokslo, o per tai ir valdžios, jog jo žodžio tada klausė 600 kareivių, visi išpūtę krūtines, lyg gaidžiai prieš peštynes. Pratęs komanduoti, jis ir dabar prabilo pirmasis, savo galvoje suskubęs sumesti maždaug šitokias geras mintis: "O kuriems velniams jums žinoti, kad aš Detroito fabriką šluoju? Kad išplešumėt po visą Šiaurės Ameriką ir net Aliaską? Kad garbė ir šlovė man plėštumėt? Papūskit man!"

— Vyrai, sakysiu atvirai, — pradėjo jis, — kam kam, bet man tai puikiai pavyko. Dirbu garsiajame Brown Co. fabrike. Turiu augstą vietą. Ten man atiteko vyriausiojo švaros inspektoriaus postas. Nė sakyti nereikia, koks tai lengvas ir inteligentiškas darbas. Geresnės vietos, broliukai, nė nenorėčiau.

— Bravo, Pilypai! — tartum viskuo patikėjęs, šūktelėjo Kupročius. — Iš tiesų man smagu, kad nors tu stovi ant augstesnės pakopos!

Tai taręs, jis atsiklojo į barą ir įsarepė pilnais rankomis, kaip ir atnešti pačių geriausių breclų už dešimtą. Tegū bus balius!

Kitas draugas — Grigalius Galvočius — buvo ne tik mokytojas, bet ir šiaip jau nepaklaustas ir, galima sakyti, pilno proto vyras, tad nesileido, kad koks ten Pilypas nusivertų už nosies ir vedžiotų apie kampaniją. Todėl kaip mat sumetė savo planą ir įsėdėjo. Tas, kas Chicago fabrike rankiniu vėžimėliu išveždavo darbininkų darbą, taigi,

AR ŽINAI?

Žinomas amerikiečių finansininkas Frank Bailey, kolegijai kuri 1881 metais jam buvo suteikusi stipendiją, paskyrė \$500,000 dovana. Union Kolegijai iš jo yra gavusi jau apie \$1,500,000.

Urano žaliavo neseniai buvo atrasta Alaskoje, Seward pusiasalyje, kurį nuo Sovietų Sąjungos teskiria Beringo sąsiauris.

Jungt. Valstybių 1/5 gyvenamųjų šiais metais lanko vienuolius ar kitokius kursus ar mokyklas. U. S. Švietimo Įstaigos apskaičiavimu šiais metais vie-

ir naudingesnė. Tad priimkite šį pasisakymą ne kaip kritiką, jūsų užsimojimų, bet kaip atkreipimą dėmesio į faktus, kurie man atrodo svarbūs. O svarbiausiai — paskubėkit, nes laikas nelaukia.

Dr. J. Ramunis, Chicago

šiasias ir privačias mokyklas lankys apie 34,693,000 vaikų ir suaugusiųjų.

Amerikiečių Raupų Misija, kurią išlaiko privati protestantų grupė, numato raupuotojų pagalbą skirti apie \$450,000. Šie pinigai bus išskirstyti visame pasaulyje per 159 misijas 40 valstybių.

TALIS STUDIO

dabar jūsų kaimynystėje

7106 Superior Ave.

Tel. HE 2-0144

Bet kuriuo laiku, bet kokios rūšies foto patarvimas Jums.

Modernūs portretai, vestuvų, šeiminių, vaikų ir kitos nuotraukos.

FOTOGRAFIJOS MEISTERIS

Europinių žurnalų ir filmų įvairių fotografavimas, dabar CLEVELANDE.

* Pirmoji Valstybės darbo birža buvo įsteigta 1868 m. Masachusetts valstybėje.

* Amerikos Elektrinės nuo 1946 metų išleido apie \$10. milijardų, kad pakeltų savo elektros produkciją 50%. Ši pramonė tikisi, kad iki 1954 metų ji produkcija pakelsianti 100%.

APDRAUDOS PATARNAVIMAS

MAŠINŲ, GAISRO, GYVYBES

Milijonai žino Farm Bureau apdraudą dėl žemų kainų. Bet ar jūs žinojot, kad Jūsų Farm Bureau atstovas gali Jums duoti tvirtą apdraudą už nedidelę kainą.

Perkant ar pratęsiant bent kokią apdraudą Jūs visad pasiteisinate.

PAULINA MOZURAITIS
13706 Benwood Ave.
Tel. LO 1-7795

FARM BUREAU
INSURANCE CO.

• Farm Bureau Mutual Insurance Co.
• Farm Bureau Life Insurance Co.
• Farm Bureau Mutual Fire Insurance Co.
HOME OFFICE: COLUMBUS, OHIO

Vokietijoje, paštininko Kurt Knaak šeimoje, gimė galvomis suaugę dvynukai. Jie turi atskiras nervų sistemas ir smegenis. Dabar jie yra 18 mėnesių ir greitai laiku bus operuojami vieną nuo kito atskirti.

TRYŠ VYRAI SUSITIKO...

K. APAŠČIA

Taip, atsitiko, kad trys vyrai susitiko. Grigalius Galvočius iš Chicagos, Pilypas Pilvočius iš Detroito ir Kajetonas Kupročius iš Clevelando. Buvo jie geri draugai nuo pat mažumės. O tokie, kaip sakoma, ir musė kanda per pusę. Dėl šios žemės galybių sudėjimo ir pašėlusio jų įnirimo, mūsų draugai, jei kalbėti poetų žodžiais, neįlyginant maži paukšteliai buvo išmesti iš gimto lizdelio. Trankėsi ir buvo trankomi po svetimus kraštus, kol galop likimo bangos išplėvė, išritino juos į šios šalies krantus.

O čia dėjos va kokie nuostabūs dalykai. Dar nesuodę Amerikos kvapo, neparagavę arbūzino pajaus, net papkornų nepakrautę — tuojau šmukšt ir sulindo jie į fabrikus. Atsiraityto rankoves ir griebėsi darbo. Mat, buvo mokytis žmonės. Kai kas sako, būk jau perskaitę visas pasaulio knygas ir istorijas. O tokie juk turi žinoti, kad yra tokia šalis, kur pieno bei medaus upės teka, namai lašinių paltimis dengti, o takai išvien tik su riais arba net rūkytais kumpiais grįsti. Ta šalis betgi — tik lietuviškose pasakose. Ne Amerikoje. O gal jie bus girdėję mano tetos Elzdukės išmintį, kuri dar ir šiandien, ką tik prie bažnyčios sutikusi, vis sako: Amerike baiku nėra — čia reikia dirbti!

Vyrai jau keletą metų buvo nesimėję. Tad dabar puolė viens antro glėbin ir, visai užsimiršę, jog stovi stryde,

glostė ir glamonėjo kits kito plikę, kaip kadaise jų tėvukai per didžiuosius atlaidus Vabalnike. Džiaugėsi ir bučiavo trumpai pakirptus ūsus, jau gerokai pražilusius ir perdėm tabako kvapais prarūgusius.

Žodis po žodžio draugai sutarė kur nors prisėsti ir atskivėpti. Tame mieste buvo toks biznierių — Juozapas Burbulis, labai išmintingas, gal net pirmos rūšies patriotas. Nors ir per radiją ir per poiperius platino patriotišką šūkį — savi pas savus! Tuo kviesdamas visus garbingus tėvynainius eiti tik jo karčiamon gert ir ūliot. Draugai tad ir patraukė jo užėigon — Joe Burbull's Bar Nectar. Prie baro nesėdo. Et, sako, tegu tenai sau sėdi profesionalai. Tie, katrie kasdien gurknoja. O mes tik kada-nekada ir tai tik po lašiuoką, sakyk, kad nekabėtų išdžiūvus apatinė lūpa...

Staliuką jie pasirinko pačioje kėtėje. Mat, kaip žinotai tvirtina, išgėrimas nėra nuodėmingas dalykas, jei tik jis su saiku, bet visgi jaučiau, kai nemato pašalinę akis. Susėdo ir tarė: o dabar, vyručiai, siurbtelėsim po lašiuoką ir paplepėsim truputiuką. Kaip tarė — taip padarė, anot tos pasakėtos. Nurijo po gerą gurkšnį viskės. Tą liepsnį stiprybę dar alumi užliejo. Iš tokio gėrimo, aišku, ne juokai: beregint susidaro pragaro garai, o tie muša į galvą ir praskiedžia smegenis. Po šitokio įžanginio gurkšnio vyrai ir

pradėjo šnektą, teiraudamiesi, kaip įsikurta naujoji šaly, kas ir ką beveikia.

Pilypas Pilvočius prieškariniais laikais buvo įsigijęs gana mokslo, o per tai ir valdžios, jog jo žodžio tada klausė 600 kareivių, visi išpūtę krūtines, lyg gaidžiai prieš peštynes. Pratęs komanduoti, jis ir dabar prabilo pirmasis, savo galvoje suskubęs sumesti maždaug šitokias geras mintis: "O kuriems velniams jums žinoti, kad aš Detroito fabriką šluoju? Kad išplešumėt po visą Šiaurės Ameriką ir net Aliaską? Kad garbė ir šlovė man plėštumėt? Papūskit man!"

— Vyrai, sakysiu atvirai, — pradėjo jis, — kam kam, bet man tai puikiai pavyko. Dirbu garsiajame Brown Co. fabrike. Turiu augstą vietą. Ten man atiteko vyriausiojo švaros inspektoriaus postas. Nė sakyti nereikia, koks tai lengvas ir inteligentiškas darbas. Geresnės vietos, broliukai, nė nenorėčiau.

— Bravo, Pilypai! — tartum viskuo patikėjęs, šūktelėjo Kupročius. — Iš tiesų man smagu, kad nors tu stovi ant augstesnės pakopos!

Tai taręs, jis atsiklojo į barą ir įsarepė pilnais rankomis, kaip ir atnešti pačių geriausių breclų už dešimtą. Tegū bus balius!

Kitas draugas — Grigalius Galvočius — buvo ne tik mokytojas, bet ir šiaip jau nepaklaustas ir, galima sakyti, pilno proto vyras, tad nesileido, kad koks ten Pilypas nusivertų už nosies ir vedžiotų apie kampaniją. Todėl kaip mat sumetė savo planą ir įsėdėjo. Tas, kas Chicago fabrike rankiniu vėžimėliu išveždavo darbininkų darbą, taigi,

jei kalbėt amerikoniškai, buvo trokeris.

— O man, jei norite žinoti, bene bus dar geriau pavykę, — ėmė jis drąsiai dėstyti savo bylą. — Kaip žinot, esu juristas. O tokie ir iš pragaro išsikapstys. Justitia est fundamentum regnum! Tiesa, pradžioje baisiai nesisekė. Bet nepuoliau desperacijon. Nerežignavau. Kol galop mūsų miesto garsiuosiuose White Co. fabrikuose prasimušiau ir pačių svarbiausiųjų darbų paskirstytojo etatą. Džiaugiuosi, nes darbas labai artimas mano profesijai, — užbaigė savo žodį Grigalius Galvočius, visų savo plaučių jėga traukdamas "king size" Chesterfield cigaretę ir, lyg niekur nieko, pamažu papsėdamas kuplų dūmą tiesiog į plūbę.

— Puiku, Grigaliau! Matau, ir čia pastvirtina dėsni: kas kovoja, tas laimi. Ar atsimeni, kaip žemaičiai sakydavo? — Nors dvėsim, bet uodegą rėsim! — džiugiai jam pritarė Pilypas Pilvočius ir, atsisukęs į Kajetoną Kupročių, užklauskė tą:

— Na, o kaip tau, Kajetonuk? Žodelio iš tavęs dabar laukiame. Neišsisuksi, broliuk!

O Kajetonas Kupročiaus galva, kad ir nuplikus visa, taip pat nebuvo tuščia. Iš profesijos — mokytojas, su centru ir stažu. Šiais laikais tokiam burbuli ar kokių ten miglų į akis nebe papūsi. Iš karto supratęs savo draugų kreivus žodžius, jis betgi nutarė su jais nesiginčyti. Tuo labiau, kad ir pačiam rūpėjo šoktelti šuolį augstyn. Tad nė nemirktelėjęs išklojo jiems:

— Jeigu jau taip, būsiu ir aš atviras. Pirmiausia turiu pasakyti ir manoji vieta nežema. Dirbu didelę kom-

panioj. Kaip visų mokslų žinovas, esmi aš švietimo vadovas. Darbo žmones šviečiu, jiems tiesą ir šviesą skleidžiu. Kasdien drąsiai žingsnį žengiu — žinijos žibintą nešu! Tad, ką sutikę, taip ir sakykit: mūs Kajetonas — švietimo vadovas! Na, vyrai, sveiks valio!...

O iš tikrųjų mūsų Kajetonas Kupročius dirbo ne koki ten švietimo, o tik gryną švietimo darbą. Žmogus, mat, plovė ir šveitė amerikoniškų bilingų langus. Ir sakė teisybę, kad jo vieta nežema, ypač tada, kai tekdayo įsikarti į 7 ar net 10 augsto langus...

Taip jie smagiai gyrėsi. O girdamiesi, kas be ko, ir skaniai gėrė. Todėl ten, jų kerčioje, kaskart vis garsiau buvo šaukiama:

— Sveiks, švaros inspektoraiu!
— Į sveikatą, darbų skirstytojau!
— Iki dugno, pone švietimo vadove!

Sveikinkime juos! Juk bene tik jie vieni bus teisingai supratę mūsų liaudies išmintį, o ta gi sako: nedoras tas paukštis, kurs savan lizdan teršia. Todėl taip jau yra, jog mieliau būti maršalu, o ne kapralu.

Švėsdama šitą istorinės reikšmės susitikimą, mūsų didenybių trijulė iki gilių išnaktų dar laistė savo augstąsias vietas. Po kiekvieno gurkšnio jie, sakytumei smilkdami Bachui aukos atnašavimo smilkalus, pūtė viens kitam cigarečių dūmus ne tik į akis, bet ir į plūbę, kur vos-ne-vos lingavo raudoni ir geltoni, dabar visiškai surūkė ir išblukę, popieriniai vainikai, kadai ten pakabinti, bene dar nuo to laiko, kai Joe Burbull's Bar Nectar, iškilmingai apvaikštinėjo savo biznio įkūrimo pirmąsias dienas...

Maž. Lietuvos Tarybos atstovo neįsileidimas į VLIKą

(Tęsinys iš pereinamojo numerio)

MAŽALIEŲ YRA IR REZISTENTAI

Paliekant partinį pagrindą iš-
kyla klausimas, ar ML Tarybos
atstovas negalėtų dalyvauti
VLIKe kaip rezistencinės gru-
pės atstovas. Reikalingą už-
mazgą jau turime iš Klaipėdos
krašto užėmimo laikų. Kiek
mažalietuvių buvo patalpinta
kalėjimuose ir koncentracijos
stovyklose, kiek kentėjo ir mi-
rė. Kiek iš jų buvo politinės po-
licijos-gestapo priežiūroje dėl jų
priešingumo III-čioje reicho va-
dovybei. Ar tai ne rezistencija?

Tas pats ML Tarybos pirmi-
ninkas p. Simonaitis, tuojau po
Lietuvos užėmimo buvo areš-
tuotas, įmestas į koncentracijos
stovyklą ir ten išbuvo ligi karo
pabaigos bei III-jo Reicho su-
birėjimo. Net ir dabar jis yra
persekiojamas Vakarų Vokietij-
jos valdžios organų, kuri jam
atėmė jo katečizmo pensiją, gra-
siną jam iškelti bylą ir jį net
ištrėmė iš Vokietijos. O tas
viskas tik dėlto, kad p. Simo-
naitis, seniau ir dabar, nepaisi-
tamai gynė ir gina Mažosios
Lietuvos lietuvių politines teis-
ses.

Grijtant 50 metų atgal, mes,
be kitų, matėme patriarcho
Martyną Jankų kovojant su
Prūsijos valdžia ir jos organais.
Daug kartų tos vyriausybės
žandaras Jankų atstavo ir nu-
sivedė į kalėjimą.

Ar tai ne rezistencija?

Net p. Kaminskis savo pra-
nešime Montrealy pripažino,
kad mažalietuviai esą ir rezis-
tentai. Kartu jo buvo pasakyta,
kad mažalietuvių tarpe nesą jo-
kios autonomijos tendencijos,
nes jie tokio klausimo nestato.
Jie siekia vieningos Lietuvos.

NĖRA KLIOČIŲ PRIIMTI Į VLIKĄ ATSTOVA

Iš pasakymo darosi išvada, jog
nėra jokių teisiųjų arba politi-
nių ključių priimti į VLIKą ir
mažalietuvių atstovų. Jeigu tai
nebuvo daroma ir net dabar, tai
be abejonės, dėl kitų sumetimų.
Tas klausimas seniau kilo ir p.
Kaminsko pranešimo diskusioje.
Ta proga VLIKo narys ir
įgalotinis aiškiai pasakė, jog
šioje byloje nesveria vien pa-
minėti argumentai, bet ir VLIK
politinės lygsvaros momentas.

Tada buvo pavojaus pabaigti
aną 5:5 aritmetiką, kuri VLIKą
jau buvo privedusi prie visiško
nedarbingumo. Tada VLIKui
jau reikėjo elgtis demokratiš-
kai, bet neatstovauti aną Lie-
tuvos-Lenkijos istorijoje taip
nelaimingai pasireiškusi "libe-
rum veto".

Reikia manyti, kad minėti
aritmetikai prieš keletą mėne-
sių pasibaigus, jau buvo laiko
reikalą sutvarkyti. Bet ligi šiol
reikalas ne kiek nepasistūmė
pirmyn. VLIKo artėjęs gyve-
nai neatstovos sugrąžintos
valstybės.

Manau, kad visi šito straips-
nio skaitytojai sutiks su mano
nuomone, kad Didžiosios ir Ma-
žosios Lietuvos išlaisvinimo
darbai reikia eiti sujungtomis
abiejų kraštų jėgomis, palaips-
niui, viena reikala atlikus tver-
tis kito. Mes turime puikiai
pavyzdžių iš netolimos praei-
ties, kur valstybės išlaikymui
arba jos tikslams pasiekti, bu-
vo sujungtos ir paskutiniausios
savo krašto ir net svetimų tau-
tų jėgos. O šitame atsitikime
jū atstumiami net patys tau-
tiečiai. Nė vienas kraštas ne-

DR. M. ANYSAS

NESUPRANTAMAS NUTARIMAS

Prieš Kalėdas, New Yorke,
vyko pasitarimas tarp VLIKo
įgalotinių ir Free Europe lie-
tuvių grupės su ALT vykdo-
muoju komitetu. Iš Naujienose
tilpusios žinutės patyrėme,
"kad su Mažosios Lietuvos pre-
zidiumu susiprasta ta prasme,
kad pirma turės būti išaiškinta
VLIKo ir kitų veiksmų pažiūra
į Mažosios Lietuvos ateities
klausimą. Kai paaiškės, koks
Mažajai Lietuvai bus skiriamas
vaidmuo išlaisvintoje Lietuvo-
je, tuomet bus aiškesnis Mažo-
sios Lietuvos atstovo uždavinys
VLIKe, jeigu jis ir jį iejo. Tu-
omet iškilis konkretus klausimas
dėl Mažosios Lietuvos atstovo
kvietimo į VLIKą."

Sunku iš šitų eilučių tikrai su-
prasti, kas už jų slepiasi. Pa-
slaptis čia yra. Didysis pranci-
zų politikas Talleyrand, pergy-
venęs tris politines sistemas,
yra pasakęs: Dievas žmogui
davė kalbą, kad ja paslėptų sa-
vo mintis.

Iš šito pareiškimo galima
spėti, jog minėti organai jau
dabar nori suinteruotomis
pasaulio galybėmis išaiškinti
Mažosios Lietuvos politinį liki-
mą. Tokių patarimų jau anks-
čiau kai kuriuose lietuviškuose
laikraščiuose buvo duodama.
Pereitą rudenį vienas Kanadoje
išėjęs laikraštis net ragino
tarti su buvusiu Hitlerio pati-
kėtinu dr. Strasseriu, dabar
gyvenančiu egzile Kanadoje,
kad jam grįžus į Vokietiją ir
patekus į valdžią, būtų garan-
tuotas Mažosios Lietuvos liki-
mas.

O, Sancta Simplicitas —
susuko Jonas Hus, vedamas su-
deginti ir matydamas, kaip se-
na moterėlė atnešė keletą pa-
galių padidinti jo laužą.
Vilkiui iš tikro linktume pa-
sisekimo jo politiniuose ir dip-
lomatiniuose pasitarimuose, je-
gu jis tikrai būtų pripažintas
tarptautinės teisės subjektu ir
jeigu Mažosios Lietuvos ateities
klausimas tokiu lengvu būdu
būtų išaiškintas. Kad jam vėl
neprisietų nesulaukti audien-
jos, ir kad vėl per vėlavai nenu-
vyktų parašams.

Naujus yra toks nutarimas.
Nėra jokios pasaulinės galybės,
kuri šitą klausimą šiandien ar-
ba netolimoje ateityje galėtų iš-
aiškinti ir jį visiems laikams
išspręsti. Politinis gyvenimas
yra amžinas bangavimas pasau-
lio valstybių ir tautų tarpe. Tau-
tos kyla ir dingsta, valstybių
rubežiai keičiasi beveik kas ge-
neracija. Valstybių tarpe eina
amžinas grūdimasis dėl egzis-
tencijos. Joks politinis asmuo
arba politinė organizacija, nei
šiandien nei rytoj, negali duoti
galiojančių garantijų dėl Klai-
pėdos Krašto arba Mažosios
Lietuvos ateities. Taip papras-
tai neatstovos sugrąžintos
valstybės.

Manau, kad visi šito straips-
nio skaitytojai sutiks su mano
nuomone, kad Didžiosios ir Ma-
žosios Lietuvos išlaisvinimo
darbai reikia eiti sujungtomis
abiejų kraštų jėgomis, palaips-
niui, viena reikala atlikus tver-
tis kito. Mes turime puikiai
pavyzdžių iš netolimos praei-
ties, kur valstybės išlaikymui
arba jos tikslams pasiekti, bu-
vo sujungtos ir paskutiniausios
savo krašto ir net svetimų tau-
tų jėgos. O šitame atsitikime
jū atstumiami net patys tau-
tiečiai. Nė vienas kraštas ne-

gali laukti iš kito politinės ma-
lonės ir nei viena tauta neturi
teisės atstumti kitą tautos dalį,
norinčią dirbti šitą kilnųjį dar-
bą. Jeigu tai daroma, ir gal net
sąmoningai, paslėptomis minti-
mis, tai atliekamas didelis tau-
tinis nusikaltimas. Visi užinte-
resuoti asmenys turėtų šitą įsi-
sąmoninti. Vargu, ar pasaulio
istorijoje surastum panašių
reikšinių.

Po visų VLIKo išaiškinimų
apie Mažosios Lietuvos ateities
klausimą, ar jie jai skiriamą
vaidmenį laisvoje Lietuvoje,
Mažosios Lietuvos atstovas bus
kviečiamas į VLIKą lyg atsisės-
ti prie parengto puotos stalo.
Panašiai darė anas Naujojo
Testamento karalius, kuris pa-
rengęs vestuves savo sūnui, pa-
skerdęs jaučius ir t.t., išsiuntė
savo bernus kviešti svečius į
puotą. Bet pakvietęji tuomet
atsisakė ateiti, nes buvo užimti
kitais reikalais.

Laikas bėga, laikas gydo žai-
das, laikas eina netik mūsų
naudai, bet ir nenaudai. Su
laiku keičiasi žmonės ir jų pa-
žiūros, senosios generacijos eina
į kapus, naujos ateina į gyve-
nimą. Senosios idėjos dingsta su
išmirstančia generacija, naujos
idėjos gimsta naujos kartos
smegenyse.

Atstums tautos dalį nuo vi-
so veikimo ir atsakomybės, ji
gali likti desintekuota, pasi-
duoti kitoms idėjomis, gali nu-
eiti kitais keliais. Šitą mes jau
patyrėme netolimoje praeityje.
Tą politinę klaidą nereikėtų
kartoti. Ją visvien kartojant
VLIKas ir visos jam pritarian-
čios grupės prisima tą didelę
politinę nuodėmę, nuo kurios
vargu gaus išsimą.

Kaip būtų, Mažosios Lietuvos
Tarybos atstovo premija į
VLIKą, visvien kokių titulu,
skaitome esminiu dalyku, kurį
reikia vykdyti tuojau ir nelauk-
ti minėto karaliaus vestuvių.

LIEUVISKŲ GRUPIŲ PRETENZIJOS Į DIDESNĄ MAŽĄJĄ LIETUVĄ

Laikraščiuose buvo ir dabar
randame straipsnių, reiškančių
pretenzijų ne tik į istorinę Ma-
žąją Lietuvą, bet daug toliau, ir
vakarus. Čia minimos vietovės,
kurias tik lakia fantazija gali
įjungti į Mažosios Lietuvos sie-
nas. Tipu daug straipsnių vie-
name Kanados laikraštyje, ku-
rį autorius, kaip vėliau iš po-
lemikos patyrėme, skaitėsi net
VLIKo narys. Ir JAV išėjęs
laikraštis tuo klausime neatsi-
liko. Kai kurie redaktoriai tiek
įsiskandavo, jog net atsisakė
atspausdinti priešingos nuom-
nės rašinius. Reikia, norime
gauti, bet tų kraštų žmonės
mums nereikalingi.

Nejaugi šituos kraštus ima-
noma gauti be iš šitų kraštų
kilusių žmonių pagalbos ir vei-
kimo. Gal mano tuos kraštus
gauti be gyventojų, kaip kad
seniau ūkininkas nusipirkdavo
žemės sklypą be trobesių.

Manau, kad tai didelė klaida.
Tegu niekas iš nesėpės ir jau-
nesnės generacijos nemano, kad
Klaipėdos kraštas 1919 m. bū-
tų tapęs atskirtas nuo Vokie-
tijos, jeigu jame daug metų ne-
būtų veikusi prūsų lietuvių re-
zistencinė grupė, prūsų lietuvių
taryba ir daugelis kitų žmonių,
kurie pakartotinai reikalavo
Prūsų Lietuvą atskirti nuo Vo-
kietijos. Toliau tegu niekas ne-
mano, kad 1923 m. sausio mėn.
15 d. Klaipėdos kraštas būtų
buvęs sujungtas su Lietuva,
jeigu tam nebūtų dirvą paruošę

Skautai veikia

STUD. SKAUTŲ VAKARAS BOSTONE

Sausio 31 d. Akad. Skautų
Sąjūdžio Bostono skyrius rengia
koncertą — vakarą. Dainuos
filisterė Valerija Barmienė,
akomponuos p. Anelė Jaunuške-
vičienė. Programoje bus dainos
iš Fr. Šuberto rinkinio "Žiemos
Kelionė", muz. J. Gaubos harmo-
nizuotos liaudies dainos, kurias
tautosakininkas J. Būga užrašė
Amerikoje, ir komp. J. Gruodžio
originalios kūrybos dainos.

Paremkime studijuojanti
skautiškąjį jaunimą!

SVEIKINIMAS IS JAMBOREES AUSTRALIJOJE

Vyriaus. Skautininkas v. s.
Stp. Kairys Toronte gavo svei-
kinimą iš lietuvių skautų, kurie
stovyklavo Pan-Pačifiko Jam-
boreeje prie Greystanes, Aus-
traliijoje. Lietuvos skautus re-
prezentavo 14 skautų, kuriems
vadovavo paskn. A. Plukas.

tų laikų politini veikėjai su Mar-
tynu Jankum, Jokūbu Stiklo-
riumi, dr. Gaigalaičiu ir pačiu
Erdmonu Simonaičiu. Tik šitų
organizacijų ir vietinių veikėjų
daugmetinis darbas sudarė pa-
grindus naujai Klaipėdos krašto
politinei padėčiai. Kitaip ma-
nyti, reikšią didelį nesiorienta-
vimą tos rūšies klausimuose.

SVEIKA POLITINE NUOMONE

Su pasitenkinimu skaičiau
konsulo J. Budrio paskaitą Mon-
trealy, pavadintą "Klaipėdos
krašto įjungimas". Šitos paskai-
tos pabaigoje kalbėtojas labai
reikšmingai pasakė:

"Mažosios Lietuvos bro-
liai nėra separatistai, o vis
dėlto jų noras turėti savo
atstovą vadavimo organe
yra pilnai pagrįstas. Jeigu
mes norime, kad visi skir-
tumai tarp abiejų kraštų
švelniai ir greičiau išnyktų,
turime ne tik neatstumti
tremyje esančius klaipė-
diečius, bet įtraukti į lais-
vinimo reikalą ir visus lie-
tuvius rytprūsiečius, kad
toks pilnaties Mažosios
Lietuvos atstovas vadavi-
mo organe būtų neįleistas,
bet skubiai ir nuosirdžiai
pakviestas ir ten pasveikint-
tas."

Tai yra protingi žodžiai as-
mens, vadovavusio krašto su-
kilimui, buvusio daug metų ten
gubernatoriumi ir gerai supran-
tančio Klaipėdos krašto ir visos
Lietuvos reikalus. Kiekvienas iš
tų krašto kiles, arba su kraštu
gerai susigyvenęs asmuo, negali
kitaip galvoti. P. Budrio parei-
šimas yra

conditio sine qua non
abiejų kraštų geram sugyveni-
mui. Bet ligi šiol šitie žodžiai
liko balsas pranašo, šaukiančio
tyruose.

Bet mes nenustojame vilties,
kad šitas balsas kartą pasieks
ir VLIKe susibūrusių politikų
ausis.

JIE NEKANTRIAI LAUKIA VASAROS STOVYKLŲ

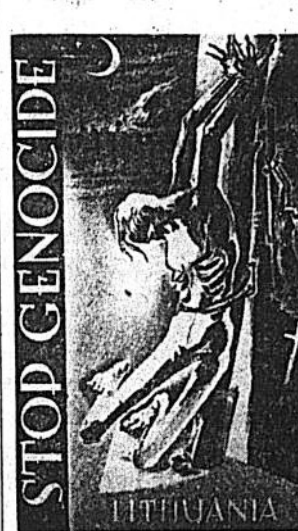
Pernai Vokietijoje vasarą pra-
vestos dvi "Tau, Tėvyne!" var-
dų stovyklos daug pasitarnavo
skautiškųjų vienetų sustiprėji-
mui ir neorganizuoto jaunimo
lietuviybės palaikymui. Darbe
be gražiai veikiančio "Aušros"
tunto Diepholze, smagiai kruta
paskiros skautų skiltys Leben-
stedte, Luebecke, Memmingene
ir Muenchene. Bonoje veikia
Stud. Skautų Korporacijos "Vy-
tis" skyrius.

Ir šią vasarą vėl norima su-
rengti dvi stovyklas: vieną
skautams, kitą — neorganizuot-
am lietuviškam jaunimui. Prie
pastarosios stovyklos surengi-
mo prisideda Tėvas Alf. Berna-
tonis. Tačiau skautiškajai sto-
vyklai lėšų lyg ir nėra. Laukia-
ma talkos ir paramos iš užjurių.
Lėšos telkiamos pas Vokietijos
Rajono Skautų Vadeivą skn.
Adolfą Venclauską, (20a) Han-
nover-Kleefeld, Hegelstr. 6, Ger-
many.

GELEŽINIS UZDANGOS SKAUTŲ KONFERENCIJA

Liet. Skautų Brolijos Vadijos
užsienio dalies vedėjas v. s. dr.
V. Čepas dalyvavo Geležinės
Uzdangos Sk. Brolijų Konferen-
cijoje New Yorke. Ten buvo
priimtas memorandumas Tarp-
tautiniam "Skautų Biurui, Lon-
done. Siekiama, kad tautinės
skautų brolijos, kurios šiuo me-
tu negali veikti savo kraštų te-
ritorijose, būtų laikomos lygia-
teisiais T. S. B. nariais.

STOP GENOCIDE

Atlik savo pareigą. Išgyk
ir ant visų laisvų bei siuntų
kiljuok "Stop Genocide"
ženklelius. Tuo populiarinsi
Lietuvos vardą ir jos kan-
čias.

Surinktos lėšos bus pa-
naudojamos kovai prieš
Lietuvoje vykdomą genoci-
dą.

Ženklių ir visos "Stop
Genocide" akcijos reikalais
rašyti:

Lithuanian National
Martiology Section.
P. O. Box 1202
Cleveland, Ohio

LIEUVIŲ DIENOS

Ilustruotas mėnesinis žurnalas, leidžiamas lietuvių
ir anglų kalbomis, užsakytinas visiems.
"Lietuvių Dienos" duoda kiekvienam numerįje per 40
puošnių, įdomių, ir aktualių nuotraukų iš viso pasaulio
lietuvių gyvenimo ir veiklos.
"Lietuvių Dienų" kiekviename numerįje skaitytojas ras
įdomių ir aktualių straipsnių, beletristikos ir informacinės
medžiagos iš pasaulio lietuvių gyvenimo.
"Lietuvių Dienos" turi anglišką skyrių, parašai po nu-
traukomis duodami abiemis kalbomis, todėl šis žurnalas
prieinamas ir čia gimusiems bei kitataučiams.
"Lietuvių Dienų" vienas numeris siunčiamas susipažini-
mui nemokamai, prisiuntus savo adresą. Metinė prenu-
meratą 4.00 dol. Administracijos adresas: "Lietuvių Die-
nos", 9204 S. Broadway, Los Angeles 3, Calif.

PAGERBĖ LIETUVOS SKAUTŲ SEFO ATMINTI

Sausio 10 d. L.S.B. Vadijos
iniciatyva Toronto lietuvių pa-
rapijos bažnyčioje buvo atlaiky-
tos gedulingos pamaldos už pi-
rmojo ir paskutiniojo Lietuvos
Prezidento ir Lietuvos Skautų
S-gos Sefo a.a. Antano Smeto-
nos vėlę. Pamaldas laikė ir pa-
mokslą pasakė vietos skautų
dvasios vadovas kun. P. Ažu-
balis, o taip pat dalyvavo ir
vietos menininkai: sol. Ščepavi-
čienė, smuikininkas Stp. Kairys
ir sol. Br. Marijošius.

SKAUTININKŲ RAMOVES VEIKLA TORONTE

Toronto skautininkų ramovė
organizuoja vietos liet. visuo-

menė eilę paskaitų, kurios bus
skaitomos ateinančios gavenios
metu. Prelegentais mielai suti-
ko būti prof. dr. A. Zubrys, prof.
Stp. Kairys, dr. med. J. Yčas,
dr. A. Kulpavičius. Šis gražus
torontiešių pavyzdys yra svei-
kintinas ir paskatinantis kitoms
vietovėms.

SKAUTŲ BROLIJOS VADIJOJE

Naujas L.S.B. Vadijos reikalų
vedėjas paskn. Vlado Morkūno
adresas yra: 277 Evelyn Ave.,
Toronto, Ont., Canada.
Vyriaus. Skautininko Pava-
duotojas v. s. Vl. Šarūnas (To-
ronto, Canada) prieš kurį laiką
suneigė savo turėjo lengvą
operaciją, po kurios dabar
sveiksta.

TUOJ ISIGYKIT ŠIAS KNYGAS!

Aušrelė (elementorius)	2.25	Nemunas	2.50
Step. Zobarskas		St. Kulupaila	
Aukštųjų Simonų Likinai	3.50	Neramu buvo Laisvės Alėjoj	
Ieva Simonaitytė		B. Daubaras	1.50
Anglų kalbos gramatika		Nusidėjėlė	
J. Kukanauza	2.00	K. Pažėraitė	2.00
Anderseno pasakos	2.00	Our Country Lithuania	
		V. Augustinas	5.00
Anglų kalbos gramatika		Po Tėvynės dangum	
V. Kamantauskas	1.00	Zodžiai vyten Nemunėlio.	
Algimantas I		Paveikslai V. Augustino	2.00
V. Pietaris	1.50	Petras ir Liudija	
Algimantas II		Romain Rolland	1.20
V. Pietaris	2.00	Pasaulio Lietuvių Žinynas	
Aukso kirvis		Anicetas Simutis	5.00
Juozas Švaistas	2.50	Princas ir elgeta	
Barabas		Mark Twain	1.20
Paer Lagerkvist	2.25	Pirmas rūpestis	
Balutis		Jurgis Jankus	2.00
J. J. Bačiūno leidinys	1.50	Pragaro pošvaistės	
Baltaragio malūnas		V. Alantas	3.50
K. Boruta	2.50	Partizanai už gelež. uždangos	
Broliai Domeikos		Daumantas	2.50
O. B. Audronė (eilėraščiai)	1.50	Per Klausčių ūlytėlę	
Dangaus ir žemės sūnūs		Liudas Dovydenas	2.20
Vincas Krėvė	2.50	Pictų vėjelis	
Dulkės raudonam sauleidys		Vytė Nemunėlis	1.60
V. Ramonas	3.00	Paklydę paukščiai I	
Didžiosios atgailos		Jurgis Jankus	2.20
R. Spalis	3.50	Paklydę paukščiai II	
Doleris iš Pittsburgho		Jurgis Jankus	2.60
Stepas Zobarskas	0.80	Petras širvokas	
Gatvės Berniuko Nuotykių		Juozas Švaistas	2.75
R. Spalis	5.00	Raudoni batukai	
Giesmė apie Gedimį		Jurgis Savickis	1.50
B. Sruoga ir V. Petravičius	2.00	Ramybė man	
Gintariniai vartai		J. Kėkštas	0.80
N. Mazalaitė	2.00	Raguvos malūnininkas	
Gimtojo žodžio baruose		V. Tamulaitis	0.25
P. Jonikas	1.50	Sudie, pone Cipse	
Haufio pasakos I ir II dalis	2.75	James Hilton	0.75
Kazimieras Sapieha		Šilkai ir vilkai	
B. Sruoga	2.50	Runcė Dandierinas	1.00
Karoliai		Vincas Krėvė	1.50
Guy de Maupassant	2.50	Saulės laikrodžiai	
Kaip jie mūs sušaudė		Henrikas Nagys	1.00
J. Petraitis	1.50	San Michael knyga I	
Kuprelis		Axel Munthe	2.50
Ignas Šeinius	2.00	San Michael knyga II	
Kalorijo- ir doleriai		Axel Munthe	2.50
Vilius Bražvilius	2.00	Sventieji akmenys	
400 m. pirmajai Nemuno		Faustas Kirša	2.00
poemai	1.00	Sventoji Lietuva	
Lietuvių Literatūra		Jurgis Savickis	3.00
Pranas Naujokaitis	2.00	Tėvų pasakos	
Lietuvių Tautos Kelias		A. Giedrius	1.90
M. Biržiška	3.00	Tolinieji kvadrantai	
Lietuvių kalbos vadovas		J. Grišmanauskas	2.00
Red. prof. Skardžius	4.50	Tautosakos Lobynas	
Lietuviškos pasakos		J. Balyš	3.00
J. Balyš	2.50	Trylikai nelaimių	
Lietuvių poezijos antologija		R. Spalis	1.25
J. Aistis ir A. Vaičiulaitis	6.00	Ugnies pardavėjas	
Lekučio atsiminimai (jaunimui)	1.50	Balyš Rukša	1.00
A. Giedrius		Vaikų knygelė	
Lietuvių archyvas		M. Valančius	1.80
Bolševizmo metai	3.00	Vieni metai ir viena savaitė	
Lietuvos Valstybės		B. Gaidžiūnas	1.50
Konstitucijos	0.70	Valentina	
Lietuvai Tėvynei		A. Vaičiulaitis	2.00
V. Nemunėlis ir Vl. Vijeikis	0.50	Varpai skamba	
Lietuva tironų Pančiuose		Stanis Būdas	2.50
B. T. Dirmelkis ir V. Rastenis		Vyturėliai Laukuose	
(Jonas Andrusas ir Petras		Vikt. Simaitis	0.75
Svyrius)	1.50	Vilkas Meškeriotojas	
Mažasis Lietuviškis		Pr. Imšrys	0.25
Angliškasis Žodynas		Taupoji Virėja	
Vilius Pėteraitis	2.00	Užuovėja	
Medinis arklys		M. Katiliškis	3.50
Eric Williams	2.00	Žemaičių žemė	
Motulės paviljo		A. Vilainis	1.50
Lazdynų Pelėda	0.60	Žemė	
Meškiukas Rudnisiukas		Red. K. Bradūnas	4.00
Vytė Nemunėlis	2.00	Žvaigždėtos naktys	
Namai ant smėlio		Augustaitis-Vaičiūnienė	1.00
J. Gliuda	2.00	Žmonės ant vieskelio	
		Liudas Dovydenas	2.00

Ar pažįsti šį kraštą

Milžiniškos varžytynės dėl pranašumo ore

Aviacijos šuolis į pirmaujančių pramonę tarp

Žmogaus pastangos pakilti į orą siekia seniausių laikų ligi žinomosios Dado ir Ikaro legendos. 11 amž. jau bandyta "skraidyti" prisirišus sparnus, 18 ir 19 amž. daryti bandymai anglių ir prancūzų mokslininkų ir tik 1903 m. broliai Wright atliko pirmąjį sėkmingą skridimą motoru varomu lėktuvu. 1909 m. Amerikos armija išminėtųjų brolių įsigijo karinį lėktuvą ir tais pačiais metais prancūzas L. Bleriot perskrido Lamanšo kanalą. Pirmajam karui prasidėjus lėktuvai jau naudoti žvalgybiniais ir bombardavimo tikslams ir tik tam karui pasibaigus prasidėjo didysis aviacijos šuolis į pažangą.

Pirmasis šiaurės Atlantą 1919 m. perskrido amerikietis Reed, nusileisdamas Azorų salose ir Portugalijoje. Toliau sekė Lindbergho (1927), kitų amerikiečių, jų tarpe ir lietuvių įnašas į aviacijos istoriją — Dariaus ir Girėno skridimas 1928 m. (deja, amerikiečių šaltiniuose paprastai nutylimas), pirmasis vokiečių Koehl, Fitzmaurice, von Huenefeldo atliktas Atlanto perskridimas iš rytų pusės (1928) ir visa eilė kitų vandenyne nugalėjimų oro keliu. Ne Amerikoje, bet Europoje pirmąjį dešimtmetį, po pirmojo pas. karo, buvo žymi orinio transporto pažanga. Ir tik vėliau Europą pasivijo, ir greit žymiai pralenkė JAV, pasiekusios antrojo pas. karo metu nepaprastai augtos gamybos karinės aviacijos srity.

Ne kas kitas, kaip karai pakelia aviacijos pažangą ir prieš juos įvyksta vietinio pobūdžio kraštų susidūrimai, kaip Ispanijos (1936-39) ar Korėjos karai įgalina paskiras dideles valstybes išbandyti savo orinį pajėgumą bei naujus atsiekimus karinėje aviacijoje. Tai ryškų pažvelgus į JAV aviacijos pažangą. Jei dar pirmajam pas. karui neprasidėjus, 1913 m. Amerika turėjo 43 lėktuvus, tai 1918 m. jų turėjo pagaminusi jau 14,000. Po karo šis kraštas paprastai pradeda palaikimą, nerūpestingą taikos gyvenimą ir lėktuvų gamybą smarkiai krenta... Apie 1928 gaminama tik civiliniai lėktuvai, 1925 m. pradeda gaminti lėktuvais gabenanti pašta ir tik po 1930 m. pasirodė esąs pelningas keleivių gabenimas lėktuvais. Gamība apie 1930 m. krito ligi 3000 lėktuvų per metus ir reikėjo antrojo karo ir vėliau Korėjos, kad šio krašto aviacijos pramonė vėl stebinančiai pakeltų gamybą.

Kokie šuoliai galimi Amerikos aviacijos pramonei, gali paliudyti šie keli duomenys: 1940 m. lėktuvų gamyba pasoko ligi 12,871 lėktuvo, kitais metais jau buvo pasiekusi 26,134, 1942 m. — 48,858, dar kitais metais jau — 85,946 ir pagaliau 1944 m. — rekordinį skaičių — 96,369, kuris karui pasibaigus palaipsniui krito. Kaip matyti, reikalo prisipirtas kraštas gali pasiekti nuostabių augstumo savo gamyboje ir tai neabejotinai nemažas pajėgumo įrodymas.

Pajėgumas ore gali būti karinės sėkmės laido. Tai buvo suvartę vokiečiai su savo Luftwaffe lemiama prisidėję prie Lenkijos, Olandijos, Belgijos, Prancūzijos nugalėjimo ir dėl jos sumenkėjimo praktiškai mūšį

dėl Anglijos. Daug kas mano, kad ir amerikiečiai nebūtų laimėję vakaruose, ir ypač Vokietijoje, jei ne jų smogiamašio oro bombonešių laivynas. Nuo antrojo pas. karo Amerikos aviacija užvaldo didelę pasaulio oro erdvės dalį, greitai laiku keičiančios oro linijos pasaulį virsta beveik išimtinu krašto monopolijai ir Korėjos bei naujo pasaulinio karo grėsmės akivaizdoje Amerika pradeda naują staigų posūkį gamindama vis daugiau, vis geresnių lėktuvų.

Atsiranda naujas pramonės milžinas ir iš 24 vietos 1947 m. štai jis atsiduria dabar, vos per dvejus metus, jau ketvirtoje vietoje. Šiuo metu aviacijos pramonė savo gamybą, darbininkų skaičiumi rikiuojasi šalia kitų trijų krašto pramonės milžinų: plieno, automobilių ir tekstilės. Dabartinės gynybos pastangos, gausūs vyriausybės užsakymai aviacijos įmonėms yra pagrindinis pramonės sužydėjimo skatintojas.

Ar greit tektų laukti naujo lūžio, smukimo toje pramonėje, ar vėl pasikartos 1946 m. padėtis, kada kraštas pagamino vos 1,330 lėktuvų? Sunku būtų į šį klausimą atsakyti, aišku tik tiek, kad jei pereitais metais toji aviacija sugebėjo pagaminti nemažiau kaip 9,000 karinių lėktuvų (civilinių per 3,000), tai turėdama pakankamai žaliavos medžiagų ir elektros šaltinių, ji ir toliau sugebės paleisti kasdien nemažiau kaip 40 lėktuvų per dieną. Šiais metais tikimasi pagaminti bent 15,000 ir 1954 m. 18,000 ar daugiau karinių lėktuvų.

Paaškęs, kad sovietai amerikiečius yra pralenkę savo karinėje aviacijoje, prasidėjo įdomios lenktynės su didžiausiu rytų varžovu — kas užvaldys pasaulinę oro erdvę? Kol eis tos varžytynės, tol reikia tikėtis ir Kongreso palankumo vis didesniems kreditams aviacijos — oro ir laivyno — užsakymams ir tol augs ypatingai karinės aviacijos gamyba, kurfos pajėgumas 1954 m. spėjama, bus pasiekęs net 50,000 lėktuvų per metus. Gi šiais metais aviacijos įmonės pareikalauja nemažiau kaip 300,000 naujų darbininkų.

Dabar Amerikoje vykdoma "sviesto ir patrankų" ūkinė politika gali užtrukti dar bent porą metų, o aviacijos pajėgumo mažinimo tikimasi tik 1956 m., kai aviacijos gamybą krisianti ligi 10,000 lėktuvų. Tačiau ir tuo metu pramonė turės išlaikyti nemažiau pusės milijono darbininkų, o tai aviaciją ir vėl išlaikys pačiose pirmose pramonės milžinų eilėse.

Pradedant 1951 m. karinės aviacijos gamybą jau nustelbė civilinių lėktuvų produkcija ir apie 95% visos pramonės dirba tik kariniams tikslams. Naujais išradimais vis tobulinama jet — sprausminių lėktuvų ir bombonešių gamyba ir dedama visos pastangos užimti vadovaujančią vaidmenį. Didelė parama teikiama ir Europos gynybos reikalams, pvz. NATO žinioje 1951 m. buvo 80 naikintuvų (fighters) ir bombonešių aerodromų ir ligi šių metų pabaigos jų skaičių tikimasi pakelti ligi 200.

Sovietų grėsmė aviacijos srityje kyla vis aiškiau, juo labiau, kad jie jau septynis metus savo gamybą kelia pilnu tempu ir

pvz. pernai amerikiečių manyta, kad sovietai čia Ameriką bus pralenkę bent du ar tris kartus. Vienintelė sritis, kurioje vadovauja amerikiečiai, tai gamyba sunkiųjų B-36 bombonešių, galinčių be nutūpimo nukristi ligi 10,000 mylių apie 400 m. per val. greičiu ir su 86,000 sv. bombų krovinium. Tačiau sovietai vyrauja greitųjų naikintuvų gamyboje ir didžiajame aviacijos eksperimentų lauke — Korėjoje amerikiečiai prisipažino, kad sovietinis naikintuvas MIG-15 kai kuriais atžvilgiais esąs geresnis už patį greičiausią šio krašto gaminį — F-86 Sabre, nors šio kovingumas esąs amerikiečių naudai santykiu 8:1.

Dabar aviacija susirūpino ypač naikintuvų gamyba ir šiuo metu jų gaminama bent 8 tipai ir pagerinti lėktuvai jau bandomi Korėjoje. Netrukus pradami gaminti dar 5 naujų tipų naikintuvai. Vis įvedami nauji pagerinimai, patobulinimai ir tai laikoma blogomis naujienomis sovietiniam kraštui.

Štai naujų naikintuvų ar sprausminių bombonešių (B-47) galimumas pakilti jau siekia 50,000 ir daugiau pėdų, greitis jau atsidūręs netoli garso greičio — apie 700 m. per val. Be vis tobulinamų lėktuvų mažiau kalbama apie raketų (missiles) ir bepilotinių naikintuvų gamybą, tačiau ir čia pažanga eina labai sparčiai. Kasmet raketų gamybai išleidžiama bent 3-5 bil. dol. ir tik už 8-10 metų galima tikėtis naikintuvų pakeitimo lėktuvais be lakūnų. 1952 m. tikėtasi tokių raketų pagaminus 1000, nors šioje srity sovietai su savo bandymais ties Baltijos jūra taip pat daro didelę pažangą, žinoma, talkininkaujama vokiečių raketinių specialistų. Prie sovietų aviacijos pažangos, neabejotinai, daug prisidėjo ir vokiečių bei britų pagalba (jet lėktuvai). Iš kitos vėl pusės, sovietams labai trūksta elektronų ir čia amerikiečiai vyrauja.

28 bil. dol., kuriuos 1952 m. Kongresas leido išleisti aviacijai, pernai paskelbtas pasiryžimas karinės aviacijos galingumą pakelti ligi 153 vad. sparnų (wings), šiuo metu dar nepastebimos krašto pastangos mažinti tos aviacijos stiprinimą, visa tai sakyti, kad į varžybą su sovietais oro erdvės nugalėjimo srity žiūrима visu rimtumu. Jei pakaks užsakymų karinei aviacijai, jei netrūks medžiagų ir jei kokie politiniai veiksniai nenuslopins karinio pajėgumo didinimo, tai apie 1955 m. vidurį tektų laukti naujosios oro pajėgos programos užbaigimo. Per vėlai, tvirtina Senato komisija, tačiau niekas negalėtų paneigti, kad toji karinė aviacija yra atsiekusi daug ir dar daugiau galėtų laimėti. Su ja laimėtų ir visas vakarų pasaulis.

KLAUSIMAI IR ATSAKYMAI

Kiek matė Eisenhowerio įvedimą į pareigas?

Spėjama, kad šį antradienį Washingtono įvykusias iškilmes televizijos aparatuose matė daugiau kaip 70 mil. amerikiečių. Kaip toli yra pažengusi technikos pažanga gali paliudyti tai, kad G. Washingtono įvedimą 1789 m. New York'e stebėjo tūkstančiai žmonių, tokias pačias iškilmes 1841 m. W. H. Harrisonui prisiekiant matė 50,000, F. D. Roosevelt perėmė pareigas 1933 m. jau stebint 100,000 susijaudinusių Washingtono gyventojų bei svečių, o televizijos ejoje, 1949 m. Harry S. Trumano priesaiką televizijos ekranuose jau matė 10 mil. gyventojų. Kiek jų matys 1957 m.?

Kas tos WAC merginos? Tai armijos moterų dalinys

Kas nauja Baltimorėje

UŽMIGO SKAUTAI

Šia žinute norėčiau atkreipti skautų vadovybės dėmesį, kad patvarkytų Baltimorės skautų organizaciją, kuri, išvykus jų vadovui Kęstučiui Pašemėnui į Clevelandą, baigia užmigtį.

Priaugančio jaunimo yra gražus būrelis, kuris prieš pora metų puikiai veikė, o dabar, — nesant vadovo ir turint laisvo laiko, — beprasmiškai leidžia laiką gatvėse arba papildo abejotinos vertės filmų žiūrėtojų skaičių.

Žinau tėvų, kurie niekad nėra buvę skautų organizacijoje, bet dabar nori imtis skautiškų pareigų, kad galėtų savo vaikus nukreipti gero kelio kryptimi,

(Women's Army Corps), 1942 m. sudarytas JAV norint įtraukti moteris į ne kovos tarnybą kaštuomenėje. Antrojo pas. karo metu WAC moterys tarnavo visose karo srityse ir krašte kaip specialistės, kartografės, sekretorės ir pan. 1945 m. dalinį jų moterų jau buvo 100,000. Vėliau jos demobilizuotos ir 1948 m. Kongresas išleido įstatymą, kuriuo moterų dalinys įjungiamas į kariuomenę. 1949 m. armijoje iš viso tarnavo 3,400 moterų ir šiuo metu siekiama jų vis daugiau įtraukti.

Kas toji "Cinerama"?

Tai New Yorko vieno kino teatro kelių mėnesių sensacija, kai bilietai įsigijami net kėletą mėnesių pirmyn. Tai pirmasis didesnis bandymas suteikti trijų matavimų (three-dimensional) filmos iliuziją, filmą leidžiant trim aparatais iš kelių sąsų vietų ir naudojantis net septyniais garsų kanalais. Publikai nenaudojant specialių akinų stebimi net per daug realūs vaizdai.

Siame Cooperio — Bendicko technikos atstikime, kuris gal padarys perversmą, rodoma ne išimtinė filmas, bet visa eilė pasikyrusių, kaip šokis iš "Aidos" operos, skridimas helikopteriu virš Niagaros krioklių, kelionė po Europą, vandens karinės naivalas, JAV nacionalinių parkų vaizdai iš oro ir kt.

Tos "Cineramos" pasisekimas yra nuringęs net pačias geriausias filmas. Šiais metais tos naujovės laukiami ir kituose didesniuose miestuose, nors čia nemaža kliūtis yra specialių įrengimų reikalingi teatrai.

Ar be "Cineramos" nėra kitų bandymų?

Yra. Amerikos vakarų ir kitų vietų miestai, o Clevelandas nuo šio mėn. 22 d. turės galimybę stebėti kitą trijų matavimų filmą "Bwana Devil". Šį kartą žiūrovai filmos žiūrės su specialiais akiniais ir ji laikoma vad. Natural Vision filmu. Tokie bandymai amerikiečių filmų gamintojų buvo atliekami dar apie 1935 m. ir Kauno kinų (buv. Odeono) lankytojai prisimins panašią filmą, kurį žiūrint nustebę lankytojai negalėdavo susilaikyti nuo nuostabos šauksmų, kai pvz. per akinius žiūrint atrodydavo, kad sviedinys lekia tiesiog žiūrovams ant galvų. Dabar tikima, kad trijų matavimų filmas jau yra didelės ateities angoje.

Kada New Yorkas buvo krašto sostinė?

Tik vienerius metus, 1789 — 1790 m. New York'e buvęs Kongresas išleido aktą, kuriuo krašto vyriausybės būstinę 10 metų perkelta į Philadelphia ir po to ji galutinai įsikūrė Columbias Distrikte arba Washington mieste.

Parangė V. AL

VOKIEČIAI APIE LIETUVIUS

Vokiečių dienr. "Frankfurter Allgemeine" gruodžio 23 d. paskelbė žinią, pavadintą "Žmoniškumo dokumentai", kurioje pasakojama, kaip lietuviai bado metais priglaukę Rytprūsių vokiečius ir išgelbėję juos nuo mirties. Tai liudija daugybė laišku, atsiųstų PLB Vokietijos

Pažymėtina, kad adv. N. Rastenis vyko į seimą savo privatiomis lėšomis, nors įsai buvo prašomas vykti ir vyko kaip skyrusias atstovas.

Tai gražus ir garbingas darbas mūsų daug nusipelnusio visuomenės veikėjo adv. N. Rastenio.

Per paskutinįjį pobuvį buvo surinkta 258,64 dol. aukų.

RUOŠIASI VASARIO 16 MINĖJIMUI

Baltimorės A.L.T. skyrius visų kruopštumu ruošiasi Vasario 16 d. minėjimui. Bus švenčiama dvi dienos: vasario 15 d. bus pamaldos ir prakalbos. Kalbės vienas iš mūsų profesorių gyvenęs Washingtono ir eilė kitų asmenų. Vasario 16 d. vakare bus tradicinis banketas didžiojoje svetainės salėje, kuriame dalyvaus gubernatorių, Baltimorės burmistras, senatoriai, kongreso nariai ir augsti vietinės valdžios atstovai. Numatoma, kad ir banketo metu kalbės žymūs svečiai.

TAUT. S-GOS SK. SUSIRINKIMAS DETROITE

Sausio 25 d., 12:30 val., buv. Lietuvių Svetainėje, rysyje, šaukiamas ALTS 4-to skyriaus hatinių susirinkimas. Narių dalyvavimas būtinas.

JAUNI ŽMONĖS MEGSTA JĮ PIRKITE COKE SU KARTONU

Coca-Cola — puikus daugelio skonių mišinys — turi savo atskirą skonį. Atgaivina kaip jaunimo nuotaka — tyras Coca-Cola priklauso Jūsų šaldytuvui namuose.

BOTTLED UNDER AUTHORITY OF THE COCA-COLA COMPANY BY CLEVELAND COCA-COLA BOTTLING COMPANY "Coke" is a registered trade-mark. © 1953, THE COCA-COLA COMPANY

LIETUVIŲ TAUTOSAKOS LOBYNAS

Redaktorius — leidėjas Dr. Jonas Balys

BALF SKYRIUJE

Lietuvių svetainės patalpose sausio mėn. 13 d. įvyko Balso 64 skyriaus susirinkimas, kuriame pirmininkavo E. Armianavičienė.

Po eilės aptartų smulkesnių klausimų, buvo patiekta ir priimta praėtų metų pabaigoje įvykusio pobūvio apyskaita, išklaudyta adv. N. Rastenio pranešimas, grįžusio iš Balso seimo Bostone, ir nutarta balandžio mėn. 11 d. suruošti vakarą.

Dvi dalys kartu įrištos: Dvasios ir Žmonės, 166 sakmės, 126 psl.; Liaudies Magija ir Medicina, 94 psl.

Knyga didelio formato, spalvotas viršelį, pieštas dail. V. K. Jonyno.

Kaina \$3.00.

Gaunama Dirvoje.

SENIAU IR DABAR

K. S. KARPIUS

AR DULLES DAUGIAU ISMOKO APIE LIETUVĄ?

Astėjant santykiams su sovietais, prezidentas Truman, sekmingesniai manevravimui prieš Kremlį ir komunistus, valstybės sekretoriui Acheson patarė pakviesti John Foster Dulles.

Dulles veikė protestantų bažnyčių sąjungoje, savo veikloje turėjo santykių su užsieniais, taip pasidarė tarptautinių reikalų žinovu. Kai Dewey kandidavo į prezidentus (1944 ir 1948) Dulles buvo numatytas valstybės sekretoriaus pakeičiamas Dewey kabinete. Ir dabar, nors ne iš Dewey, tą postą gavo.

Dulles, gavęs Trumano pasakymą, spaudoje komentuodamas apie Sovietų ekspansiją, užsimindamas apie Lietuvą, Latviją ir Estiją, pasakė, esą Pabaltijo valstybės po I pasaulinio karo padarytos nepriklausomomis respublikomis, atplėšus jas iš Rusijos teritorijos.

Tada skubiai rašiau jam laisvą, nurodymą, jį jo nežinojimą istorijos, jei taip kalba. Dulles tuoj atsakė į laisvą, teisingai, būk jis ne taip norėjęs pasakyti, kaip spaudoje paduota...

Iki šiol Dulles be abejojimo daug išmoko, ir gerai jį išmoko suprasti, kad Rusija ir komunistas yra vienas ir tas pats, ir kad yra nesamone įsivertę gerų santykių su Sovietais diplomatiniais keliais kaip su valstybe, komunistų paliekant pašalinio dalyku.

Neištruko iš raudonosios įtakos

Amerikoje nerasi nė vieno žymesnio asmens, kuris, nuo Roosevelt'o, Truman'o, Acheson'o žemyn, būtų išlikęs laisvas nuo Kremliaus plano pajungti sovietų naudai. Sužinai, kad vienas yra apgautas, kitas suviliojtas ir t.t. Neišliko nuo to ir Dulles.

Kongreso komisijos tardymuose paaiškėjo, sąsąjose su prof. Lattimore prosovietiška veikla, kad tulas Alfred Kolberg, užsimas importu, įspėjo Dulles 1946 metais, kad Alger Hiss, dabar sėdintis kalėjime už valstybės dokumentų vogimą ir perdavimą sovietams, dirba Kremliui naudai. Dulles vis tik rekomendavo Hiss'ą Carnegie Fundacijos vedėju, kuriam pateko milijonų tos fundacijos skirstymas pasaulinei taikai vykdyti, kai Dulles, kaip tik, binėje srityje dirbantis visuomenininkas buvo paskirtas vienas iš tos fundacijos globotojų.

Prof. Lattimore savo "Kinių studijoms" 1947-49 laikotarpiu iš šios fundacijos išgavo \$87,000, Hiss ten šeimininkaujant.

Kartu paaiškėjo ir daugiau: Rusas Igor Bogolepov, tarptautinių teisių ekspertas, palikęs sovietus ir gyvenęs Amerikoje, prof. Lattimore tardymo eigoje iškėlė Kremliui anksti numatytą planą, pačiupti Amerikos kultūros ir labdaros tikslams įsteigtas fundacijas, ir jas pa-

naudoti komunizmo tikslams. Tos fundacijos, kurių yra keliolika, turi bilionus dolerių.

Iš keleto tų fundacijų, pasirodo, komunistai ir jiems prielankūs amerikiečiai buvo išgavę dešimtis milijonų dolerių.

PASIKEIČIA LAIKAL...

Senatorius Henry Cabot Lodge Jr., anūkas pirmo pasaulinio karo metu pragarsėjusio senatoriaus Lodge, į kurį lietuviai kelis kartus buvo kreipęsi Lietuvai nepriklausomybės ir de jure pripažinimo įieškant, Eisenhower paskirtas Amerikos atstovu United Nations posėdžiui ambasadoriaus titulu. Tą vietą iki šiol užėmė Trumano paskirtas ambasadorius Warren Austin.

Zymiausias Eisenhower'o dėmėjui, net nulemusiam Eisenhower'o sutikimą apsiimti kandidatutu į prezidentus, šiam respublikonui senatoriui Lodge pralaimėti Mass. valstybėje senatoriaus rinkimus buvo didelis smūgis. Bet, kaip sako, nėra to blogo, kad neišeitų į gerą. Eisenhower tuo būdu gavo labai tinkamą asmenį vadovauti Amerikos delegacijai UN organizacijoje.

Kadangi United Nations prilygsta po pirmo pasaulinio karo prezidento Wilson'o įsteigintai Tautų Sąjungai, kurioje ir Lietuva gavo progą savo bylą kelis kartus ginti, čia noriu priminti, kaip pasikeitė laikai...

Senasis senatorius Lodge tada vedė atkaklią kovą senatės prieš Amerikos įstojimą į karą, ir kadangi senatė valdė Respublikonai, Wilsono (Demokrato) pastangos įjungti Ameriką į Tautų Sąjungą buvo atmetos ir Amerika nebuvo Tautų Sąjungos nariu. Wilson liko labai apviltas, mirė susigraudęs ir nusiminęs dėl jo tos didelės idėjos panikinimo.

Dalykų žinovai už tai kaltino daugiau patį Wilson'ą, kuris, karą laimėjęs, Vokietiją ir kalverio galybę sutriuškinęs, dirbo kaip vienas "keturių didžiųjų", nuo kurių priklausė ateities pasaulio tvarkymas.

Jis dirbo pats vienas, su nieku nesiskaitydamas. Nors žinojo, kad senatas tvirtina užsienio sutartis, vienas važiavo Versalio sutartį ruošti, vienas darė planus Amerikai. O reikėjo pasikviesti senatorių Lodge į Versalį ir jį padaryti savo darbo talkininku, bet tuo nepasinaudojo. Nuo to laiko prasidėjo taip vadinama Amerikos izoliacija, ir radikaliai liberalai iki pat šių dienų skirstė: tas senatorius ar kandidatas į prezidentus (kaip pav. Taft) yra "izoliacionistas", tas stovi už Amerikos dalyvavimą tarptautiniuose santykiuose.

Jaunasis senatorius Lodge, kurio terminas senatėje baigėsi, priklausė jau taip vadinamai "internacionalistų" grupei ir gavo labai atsakingas Amerikos vado pareigas UN, tarptautinėje organizacijoje.

IŠTIKUS GAISRO NELAIMEI

Kada jūsų namai arba kanda tampa sunaikinti arba sugadinti ugnies, kreipkitės į P. J. KERSIS, dėl apkaivimo, ko visada reikalauja apdraudus kompanijos pirm, ne-gu išmoka už nuostolius.

P. J. KERSIS
716 Society for Saving Bld.
Telef.: MAin 1-1773.
Rezidencija: PENINSULA 2521

Mūsų spaudos apžvalga

DEL LIETUVOS AUKSO KALTAS LIETUVOS BANKAS

Pasirodžius spaudoje kai kuriems užmetimams buv. Lietuvos atstovui Švedijoje dėl Lietuvos aukso likimo, kurį, kaip žinome, pasiglemžė bolševikai, dabartinis konsulas Kanadoje p. Gylis, kalbėdamasis su Tėviškės Žiburių korespondentu, apie tą reikalą paaiškino taip:

"Kuomet bolševikai 1940 metais pradėjo vis daugiau įsigalėti Lietuvoje, tai aš paklausiau mintį švedų pramonininkams (per prof. C.), investavusiems pas mus stambesnes sumas (degtukų fabrikui, žemės Bankui, popieriaus fabrikui Petrasčiūnuose) apsidrausti nuo galimų nuostolių, uždedant draudimą auksoi banke. Jiems buvo atsakyta, kad lietuviai aukso, kaip jo depozitorius (Lietuvos Banko) parėdymu, esąs jau perduotas Maskvai. Ta operacija buvo atlikta dar prieš rinkimus į paskutinį Lietuvos Seimą ir prieš Lietuvos inkorporavimą į Sov. Sąjungą." (Tėviškės Žiburiai, Nr. 2).

Idomu, ką galėtų paaiškinti apie tą reikalą buv. Lietuvos Banko valdytojai, ar kiti augsti pareigūnai, kurių, reikia manyti, yra ir tremtyje?...

ISIDIDUS TĖVIŠKAS PABARIMAS

Dėl kilusių nesusipratimų tarp Vokietijos Lietuvių Bendruomenės ir BALFo centro, BALFo pirmininkas kan. J. B. Končius, savo atvirame laiške, tarp kitko, taip pažymėjo:

"Šiais sunkiais mūsų gyvenimo laikais PLB yra reikalinga ir svarbi. Tik mes negalime suvokti, kad likusių tremty būrelis, kaip jie save vadina valdytojai, davinėtų įsakymus ir patvarkymus, kaip Bendrasis Amerikos Lietuvių Šalpos Fondas privalo išvystyti savo veiklą. Tai ne PLB Krašto Valdytojų kompetencija. Pilnai sutinku su prel. Jono Balkūno, PLB pirmininko Amerikoje, posakiu: "Labdaros veikla palieka BALF, politinę veiklą ALTui ir VLIK-ai, nelendama į ALT." Jūs, PLB Vokietijos Krašto Valdytojai, valdykitės patys save, o neliskite į BALFo reikalus, nes mes tikrai nelsime į jūsų reikalus."

mo laikais PLB yra reikalinga ir svarbi. Tik mes negalime suvokti, kad likusių tremty būrelis, kaip jie save vadina valdytojai, davinėtų įsakymus ir patvarkymus, kaip Bendrasis Amerikos Lietuvių Šalpos Fondas privalo išvystyti savo veiklą. Tai ne PLB Krašto Valdytojų kompetencija. Pilnai sutinku su prel. Jono Balkūno, PLB pirmininko Amerikoje, posakiu: "Labdaros veikla palieka BALF, politinę veiklą ALTui ir VLIK-ai, nelendama į ALT." Jūs, PLB Vokietijos Krašto Valdytojai, valdykitės patys save, o neliskite į BALFo reikalus, nes mes tikrai nelsime į jūsų reikalus."

PRANAŠAUJA DIKTATORĄ

Ernestas Galvanauskas, rašydamas Tėviškės Žiburiams laisvą, tarp kitko pastebi:

"Deja, šiandien matome dar didesnę partijų infliaciją, kurios ribos dar neapčiuopiamos. Šiuo tragišku metu, kai mes turime visi darniai veikti, nėra jėskoma vienybės kelio, bet stengiamasi, tarytum biržoje, kotiruoti pirmiausia partines popieras. Ar visais tais žygiais mes vėl norime pakartoti istorijos įvykius ir praversti duris naujai diktatūrai laisvoje Lietuvoje?..." (Tėviškės Žiburiai, Nr. 2).

Vyt. Gedrimas

Patark ir kaimynui,

kad prenumeruotų

DIRVA

RAUDONASIS KRYŽIUS ATSIŠAUKIA

Bolševikinio siaubo išguiti Vakarus, lietuviai daugiausia jau įsikūrę užjūriuose. Tačiau jų dalis dėl nesveikatos ar kitų nelaimių į užjūrius išvykti nebuvo lemta, ir vien Vakarų Vokietijoje bei Austrijoje yra likę apie 8.000 asmenų, priverstų čia be jokios tikrės ateities tėti savo skurdų gyvenimą. Bemaž pusę jų yra nedarbingi: vaikai, ligoniai, seneliai, invalidai. Jiems tad ir yra būtina nuolatinė parama. Nuo karo pabaigos jais rūpinosi įvairios įstaigos, kaip UNRRA, IRO, BALFas ir kt. Jų dalis jau susilikvidavo, o kiti dalis dabar likviduojasi, todėl Lietuvos Raudonasis Kryžius (LRK) vėl atgaivina savarankišką veiklą ir imasi savo tiesioginio uždavinio — padėti vargstantiems ir nelaimės ištiktiems tautiečiams.

Šiuo tat reikalu LRK vyr. valdyba ir kreipiasi į visus laisvame pasaulyje esančius lietuvius, pirmoje eilėje į senuosius LRK darbuotojus bei tuos tautiečius, kurie yra patys patyrę varganą tremties gyvenimą: burkimės į talką padėti nelaimės ištiktiems broliams. Netenka aiškinti, kad tati yra visų mūsų darbingųjų pirmieji mūšai, ir jei mes patys neparodysime deramo tarpusavio solidarumo bei artimo meilės — negi jų pirmieji turi rodyti mums kitataučiai? Išitikis mūsų tautą didžiulė nelaimė mus įpareigoja dabar kaip niekad būti vieningus ir vienas kiti užjausti — vardan Lietuvos ateities!

Lietuvos Raudonasis Kryžius, kaip Nepriklausomos Lietuvos institucija, tremtyje veikia pagal senuosius savo statusus, prisiderindamas prie vietos sąlygų ir laikydamasis VLIKo nurodymų. Neseniai LRK vyr. valdyba VLIKas papildė iki 5 narių, ir ją dabar udaro:

Pirmininkas — J. Norkaitis, vicepirmininkas — T. Šidiškis, nariai — M. Brakas ir V. Gailius.

LRK, atgaivindamas savo veiklą, nesilima su nieku šiame darbe konkuruoti, o tik eina į pagalbą tragiškon padėtin patekusiems savo tautiečiams. Kadangi dabar V. Vokietijoje jau yra pakankamai tiek maisto, tiek visų kitų reikmenų — todėl bus organizuojama pirmoje eilėje pinigine pagalba vargšams, dėl kurios paskirstymo bus tariamasi su Lietuvių Bendruomenės vadovybe, nes tik ji, o ne koks nors pašalietis, geriausiai žino, ko labiausiai kam trūksta. Dėl daiktinių aukų LRK sutinka tarpininkauti, nurodymas aukotojams šelpti asmenų adresus, kad būtų galima jiems tiesiog persiųsti dovanas. Taip siūloma daryti, kad būtų išvengta didesnių persiuntimo administracinių ir kitų išlaidų. Apskritai, LRK metams pasibaigus pateiks viešą atskaitymą.

Todėl LRK vyr. valdyba mašonai kviečia į talką viso laisvo pasaulio lietuvius stoti LRK nariais rėmėjais ar jų telkėjais — renkant pinigines aukas nelaimės ištiktiems tautiečiams Vokietijoje ir Austrijoje. LRK rėmėjų knygelių, aukų lapų bei atskaitomybės bendraraščių ir bet kokių paaiškinimų prašome reikalauti šiuo adresu:

V. Gailius, (14b) Reutlingen, Lederstr. 94, Germany.
Pinigus galima siųsti tuo pačiu adresu arba į banko sąskaitą Nr. 2458, Lithuanian Red Cross, Rhein-Main Bank, Reutlingen, Germany.

LRK Vyr. Valdyba

Seniausias ir gražiausias iliustruotas lietuviškos minties žurnalas.

MARGUTIS

Isteigė kompozitorius

A. VANAGAITIS

Kaina metams \$3.00

Susipažinti siūlomas

dovanai.

6755 So. Western Ave.

Chicago 36, Ill.

AVIENUOLIS
KRYŽKELES
romanas

Talantingai parašytas patrijotinis romanas iš Vytauto laiku. 1936 m. laimėjęs Švietimo Ministerijos literatūros premiją. Skoningai ir meniškai V. K. Jonyno iliustruotas. 404 psl. jau galima užsisakyti pas platintojus ir leidykloje

PATRIA
Post Office Box 1291
Stamford, Conn.

KUR BUS IKURDINTA VASARIO 16 GIMNAZIJA

Sausio 8-9 d. Vokietijos Krašto Valdybos ir Vasario 16 gimnazijos vadovybės nariai aplankė 7 Vakarų Vokietijos vietoves, pasiūliusias sklypus gimnazijos statybai. Lankymo ir sklypų apžiūrėjimo rezultatai bus svarstomi Krašto Valdybos posėdyje. Čia pateikiame to lankymo bendrosios išpūdžius.

Koelne, kuris daugeliu atžvilgiu būtų gimnazijos įkurdinimui labai patogi vieta, Liegenschaltas pasiūlė sklypą mokyklų rajone, netoli universiteto ir netoli miesto centro. Bet, atsižvelgiant į miesto finansinę būklę, sklypo įsigijimo sąlygos yra labai sunkios. Sklypo kaina nepaprastai augsta, o jam įsigyti iš miesto pusės nedaroma beveik jokių palengvinimų.

Muenchen-Gladbach susisieki-mo atžvilgiu gera vieta, tinkamas sklypas siūlomas pigiai ir labai geromis sąlygomis, taip kad jo įsigijimas nesudarytų sunkumų.

Eschweiler siūlo kiek apgrivusį, bet nedidelio remonto reikalingą pastatą su 3000 kv. m. grindų plotu, prie pastato 7000 kv. m. sklypą labai geromis sąlygomis. Bet pati to pastato vieta yra labai netinkama, — prie pat anglies kasyklų, nors dabar neveikiančių. Siūlomas taip pat sklypas ir geresnėje vietoje, bet paties miesto geografinė padėtis nėra labai palanki.

Mayen miestas lietuvių delegaciją priėmė su ypatingu nuosirdumu. Čia buvo nurodyti net keturi sklypai, kurių vienas kitas gimnazijos statybai būtų tinkamas.

Triero miesto savivaldybė lietuvių sumanymą statyti gimnaziją irgi remia, numatydama tai statyti vietą planuojamoje miesto dalyje, kur bus statomi namai prancūzų karių šeimoms.

Bad Kreuznacho burmistras, priimdamas lietuvių, pabrėžė, kad Lietuva ir lietuvių problemos jam gerai žinomos ir jis lietuvių pastangas remia, kiek galėdamas. Čia yra galimybė gauti sklypą, bet kartu iškyla planas perimti lietuvių sargybų kuopos sklypą su mūriniais namais ir barakais. Dėl šio sklypo tektų aiškintis su amerikiečių karine vadovybe, kurios ketinimai nėra dar tiksliai žinomi. Tik tiek yra žinoma, kad kuopa numatoma perkelti į naują būstinę.

Visose apžiūretose vietovėse, išskyrus Koelne, sklypo įsigijimo sąlygos yra labai palankios, nesudarantys jokios didesnės problemos. Inf.

KELIAS Į PASISEKIMĄ

ŠVENČIŲ STAIGMENA!

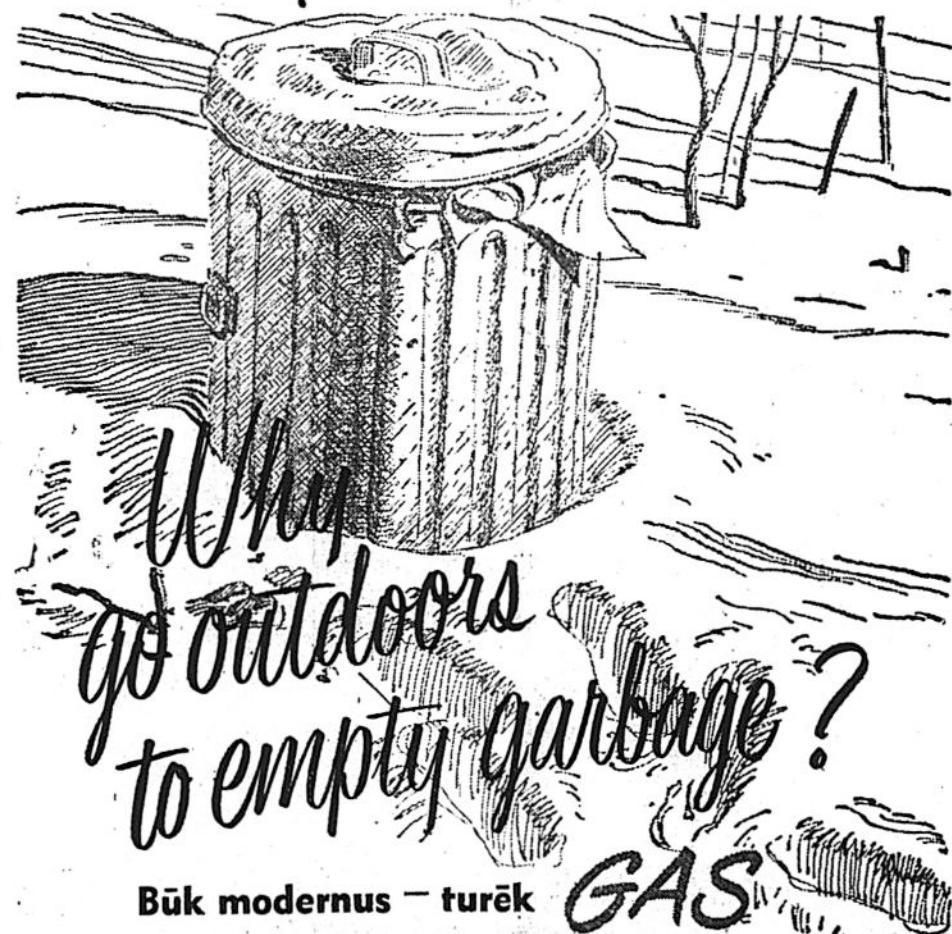
Šiandien išėjo iš spaudos

J. Grabau-Grabausko

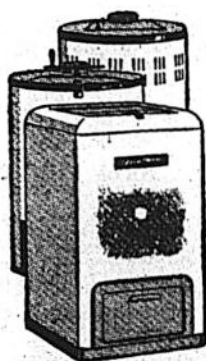
nauja knyga

kaip elgtis namie, gatvėje, kėlionėje, viešbučiuose, viešose svetainėse (restoranuose, kavinėse, klubuose), teatre; svečiuose, iškilminguose pobūviuose, laidotuviuose; kaip reikia stulsiu paruošti, kaip valgyti; kada ir kaip lankyti pažįstamus, kaip susipažinti ir supažindinti; kada kokius drabužius dėvėti, kaip laiškus bei raštus rašyti ir daug kitų gražaus ir mandagaus elgesio taisyklių, kurios iškelia žmogų ir atveria duris į gražesnį gyvenimą, į pasisekimą. Kaina \$2. Kreiptis šiuo adresu:

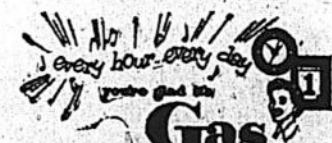
J. GRABAU-GRABAUŠKAS
229 Bedford Ave.
Brooklyn 11, N. Y.

GASINĖ ŠIUKŠLIŲ DĖŽĖ

Tikrai sumodernink savo namus. — ir savo kiemą — su Gasinē šiukslių dėže. Apžiūrėkit vėliausiu modelius, kaip jie veikia, ir kaip galima įrengti vieną savo rūsyje.

The EAST OHIO GAS Company

GERIAUSIA DOVANA BETKURIA PROGA — RASOMOJI MASINĖLĖ

Rašomosios masinėls visų geriausių firmų, lietuviškais, amerikoniškais ir kitokiais raišdais, gaunamos išsimokėtinai, o tam tikrais atvejais ir su gera nuolaida.

V. BARTKUS
712 E. 92 St.,
Cleveland 8, Ohio
Tel.: LI 1-6716

Clevelande ir APYLINKĖSE

DIDELI PASIKEITIMAI LIETUVIŲ BANKE

Praėjusią savaitę įvyko The Superior Savings Ass'n (Lietuvių Banko) šerinkinių susirinkimas.

Šiais metais buvo perrenkami 4 direktoriai, kuriais įėjo P. Muliolis, P. Šukys, Gray ir Baltrus. Iš senų direktorių nebuvo perrenkti Brazauskas, Praškevičius ir Botyrius.

Po direktorių išrinkimo, jų posėdyje, balsuojant 7 prieš 5, pakeistas ir Banko pirmininkas Dr. Vitkus. Pirmininku išrinktas Ditchmanas. Įvyko eilė pasikeitimų ir komisijose.

Daugelio skaitytojų ir banku suinteresuotųjų prašomi, apie pasikeitimus plačiau painformuotume kitame laikraščio numerioje.

ST. LOZORAČIO RASTAS

St. Lozoraitis, Lietuvos Diplomatinijos šefas, atsakydamas į Liet. Bendruomenės susirinkimo nusiųstus sveikinimus bei pareiškimus, apylinkės valdybai rašo: "Aš visiškai pritariu jūsų nusistatymui, kad reikia šalinti iš mūsų tarpo bergždžias tarpusavio kovas ir jungti visas tautines jėgas į kūrybinį darbą Lietuvos laisvei ir gerovei. Mūsų tauta kovoja už savo laisvės atstatymą ne tam, kad kuri nors žmonių grupė gautų iš anksto titulą Lietuvai valdyti, — bet tam, kad pati tauta spėtų apie savo santvarką, ideologiją, ateitį ir demokratinių kelių rinktis tuos žmones, kuriuos ji laikys tinkamais jai atstovauti ir jos interesais rūpintis".

LIETUVIŲ SALĖS DIREKTORIŲ RINKIMAI

Šį penktadienį, sausio 23 d., Lietuvių salėje bus renkami salės direktoriai 1953 metams.

Senosios kartos lietuviai daug įdėjo darbo ir pinigų salės įsigijimui. Kokią reikšmę turi salė lietuvų gyvenime, čia netenka aiškinti.

SLA 14 KUOPOS SEIMYNSKAS VAKARĖLIS

Įvyks sausio 31 d. 7:30 val. vakare, Lietuvių svetainėje. Bus labai įvairūs buketai: dešraitės, kugelis, pyragaičiai ir daug kitų skanumynų. Galėsite ir pasižinti. Įžanga tik 50 centų. Kviečia Valdyba.

ATŽALYNAS CLEVELANDO SCENOJE

Clevelando ateitininkai ir skautai, sausio mėn. 25 d. stato K. Binkio Atžalyną. Scenos mėgėjams vadovauja akt. Petras Maželis. Biletai jau platinami. Plačiau apie vaidinimus žiūrėk šiam puslapyje esančiam skelbime.

PAKEISTOS ADV. J. SMETONOS PRIĖMIMO VALANDOS

Interesantai dabar priimami kasdien, išskyrus sekmadienį, nuo 10 val. rytą iki 1 val. p. pietų. (10)

PARDUODAMI DU NAMAI

Parduodami du geri namai. Vienam name yra kavinė ir penki kambarių butas. Namai mediniai, geras rūšys.

Antras namas mūrinis, kieme. Keturi butai po 6 kambarius. Rūšys po visu namu.

Labai geras pirkinys dviems arba vienam pirkėjui. Parduoda savininkas.

Kreiptis: 7001 WADE PARK AVE.

SULAUZYTĄ PRIEŠAIKĄ PAMACIUS

Sausio 17 d., nors esant ir labai nepalankiam orui, apie 400 clevelandiečių žiūrėjo Vl. Braziulio pastatytą "Sulauzytą Priešaiką". Vaidino režisieriaus vedamas dramos studijos mokiniai, pačiam studijos vadovui atliekant pagrindinę rolę. Iš V. Braziulio vaidybos matyti jį turint didelį scenos patyrimą.

Pirmiausia, reikia pasakyti, kad šis P. Vaičiūno veikalas, prieš 20 metų tikęs scenai, dabar jau reikalingas peržiūrėjimo. Jis nebent tiek įdomus, kiek atskleidžia anų metų mūsų dvarų lietuvių ir lenkybės dvi-kovą. Šiaip, dramaturgų buvo vertinamas kaip išsilpnėjęs P. Vaičiūno kūrinys.

Vaidintojai, vieni geriau, kiti kiek silpniau, savo vaidmenius atliko ir clevelandiečiams davė įdomią pramogą.

Dekoracijos buvo dail. V. Raulinaičio ir su pastatymu visiškai derinosi.

Vaidinimą rengė Vilniečių Sąjungos Clevelando skyrius, kuriam ir pridera panašias temas kelti ir gvildinti.

TEISININKŲ SUSIRINKIMAS

Š. m. sausio mėn. 25 d. 11:30 val. Lietuvių salėje (žemutinėje) įvyks Clevelando skyriaus teisininkų visuotinis metinis susirinkimas, kuriame bus kitų darbų, bus renkami Skyriaus Valdyba ir atstovai į teisininkų suvažiavimą Chicagoje š. m. vasario 21 d. Visų Skyriaus narių dalyvavimas būtinas.

Valdyba

BUVO IŠVYKĘ I LAIDOTUVES

Clevelandiečiai Valaikos (8408 Linwood) buvo išvykę į Hot Spring, Ark., brolio L. Valaikos laidotuves. Jis mirė staiga, bedirbdamas sunkiai susižeidęs. Ėjo 59 metus, anksčiau gyvenęs Clevelande. Hot Spring vertėsi vasarvietė. Nesenai jis dar skelbėsi Dirvoje, kad lietuviai lankytų jo vasarvietę.

PASVEIKINTI UKRAINAI

Ryšium su 35 metų sukaktimi nuo tautinės Ukrainos respublikos nepriklausomybės paskelbimo Liet. Bendruomenės apylinkės valdyba pasiuntė sveikinimą Clevelando ukrainams, šventusiems šios sukakties šventę sausio 18 d., ir palinkėjo jiems ko greičiau susikratyti Sovietų tiranijos ir laimėti laisvę bei teises, kurių jie yra seniai verti.

UZGAVENIŲ BLYNAI

Liet. Taut. Korporacijų Sambūris vasario mėn. 7 d. (šeštadienį) 7 val. vakaro Colonial Gardens salėje, 1960 E. 79 St. rengia tradicinį Užgavėnių blynų vakarą. Pakvietimai gaunami pas Sambūrio narius arba pas: Alg. Nasvytį, 1380 Ansel Rd., tel. SW 5-3260 ar Vl. Ramanauską, 13810 Marcella Rd., tel. IV 1-6700 ir Dirvoje.

Korp! Sambūrio Valdyba

CLEVELANDO ATEITININKAI IR SKAUTAI KVIEČIA JUS

1953 m. sausio 25 d., sekmadienį,
LIETUVIŲ SALĖJE

STATOMĄ

KAZIO BINKIO VEIKALĄ

Atžalyną

IS LIETUVOS MOKYKLOS GYVENIMO

Biletai po \$2.00, 1.50 ir 1.00

GAUNAMI DIRVOJE, SPAUDOS KIOSKE, PAS SKT. VL. PETUKAUSKĄ (TELEF. RA 1-9936) IR PAS PALUBINSKUS (TELEF. HE 1-8423).

Jaunimui, einant į pirmąjį vaidinimą, dienos metu, biletai tik pusę kainos.

Vaidinimų pradžia 1:30 ir 6:00 val.

PO ANTROJO VAIDINIMO SOKIAI IR BUFETAS. SOKIAMS GALIOJA IR PIRMOJO VAIDINIMO BILETAI.

PRAŠOMĖ LAIKU ĮSIGYTI BILETUS!

PIRKO A. VARNO PAVEIKSLĄ

Feliksas Mackus nusipirko iš Dirvos vieną dail. Adomo Varno paveikslą.

GRAZUS NAMAS

Superior ir East 84 St. rajone parduodamas labai gražus namas. 4 miegamieji, giso apšildymas, du garažai. Graži gatvė. Ray Nausneris
UL 1-3919 LI 1-9216
11809 St. Clair

PARDUODAMAS NAMAS

7019 Lawnview Ave., parduodamas dvejų šeimų namas. Kiekvienas butas po 6 kambarius. Apatinis butas tuščias. Keturi garažai. Didelis kiemas. Apžiūrėjimui vidaus kreiptis telefonu HE 1-8722. Ten pat parduodamos dvi kamodės.

12 NAUJŲ NAMŲ

Hoover Rd., prie Neff Rd., netoli Our Lady of Perpetual Peace bažnyčios. Gyvenamasis kambarys 12x17, virtuvė 11x22, 2 miegamieji. Molinių plytelių prausykla žemai. 2 kambariai, beveik baigti, antram augšte. Perskirtas rūšys. Akmenis prie kės. Mediniai — \$16.800, plytiniai — \$17.500.

Apžiūrėti kasdien ir sekmadienį.

Stach Builders
15813 Waterloo Rd.
KE 1-1935 (5)

Pirkit pas savuosius

Amžini nerūdijančio plieno virimo puodai gaunami pas Vytautą Pašakarnį, 1219 E. 61 St., Cleveland, Ohio. Tel. EN 1-7770.

Pilnas komplektas \$69.95. Čia pat galima užsisakyti vienintelį pasaulyje dulkių Siurbį — Sanitatorių su patentuotu ne tik dulkes, bet ir bakterijas sulaikančiu maišeliu. Su visais priedais \$94.50 arba po 7.00 dolerių mėnesiui išsimokėtinai.

Nemokamas demonstravimas. Priimami užsakymai.

BALF PADĖKA

Iš Balf 55 skyriaus surengto "Ažuolų" okteto koncerto 1953. I. 11 balf'o skyrius į savo kasą gavo gryno pelno \$511.29.

Sirdingą padėką reiškiam "Ažuolų" okteti už atidavimą mūsų skyriui koncertą surošti. Visoms solistėms ir akompaniatoriui už malonų sava dieną talkininkavimą. Radio valandėlės kolektyvui, p. Gaidžiūnui ir p. Stempužiui už padėjimą koncertą išreklamuoti. "Rūtos" teatrui už nemokamai paskolinimą scenai reikmenų. Visiems aukotojams už padovanotus loterijai dovanas. Poniai Sagienei už surinkimą loterijai dovanų ir jos pravėdimą. Ponioms Stasienei ir Laniaskienei už ponių bufetui aukas ir jo suorganizavimą. Ponioms už bufetui aukas ir darbą: Bridžiuvienei, Navickienei ir Makarskienei. Gausiai ir nuosirdžiai aukomis prisidėjusioms prie bufeto: Amšėjenei, Staupienei, Besparaitienei, Vasiliauskienei, Jucaitienei, Staškūnienei, Degutienei, Priekocienei, Žukauskienei, Jogienei ir Kizevičienei.

Visiems pėnams dirbusiems prie bufeto, biletų ir visiems, kas tik prie šio koncerto parengimo, jei ne auka nors ir geru žodžiu, yra prisidėję.

Balf'o 55 skyriaus Valdyba

LIETUVAITĖ I HOLLYWOODO FILMAS

Clevelande gyvenusi lietuvė ateivė Ilgūno dukterė neseniai buvo išrinkta, kad jos paveikslas tinklemas įdėti į "True Story" vasario mėn. n-ro viršelį. Netrukus ji gavo pasiūlymą pasirašyti filmų sutartį su Columbia Pictures Hollywoode. Jos atvaizdas, Lois Gunas vardu, jau pasirodė minėtame žurnale. Ši clevelandietė pernai iškėjo už Floridos gyventoją ir apsigyveno New Yorke.

NAMŲ REMONTAS, DAŽYMO BEI DEKORAVIMO DARBAI

atliekami sąžiningai, greitai ir pigiai. Kreiptis: V. Rickus, tel. HE 2-0683 (vakarais nuo 6 iki 11 val.) arba — 1505 Addison Rd.

NORIU PIRKTI PIANINĄ

Siūlykit telefonui: HE 2-0458.

ATIDARYTA NAUJA LEIMON'S CAFE

VISŲ LIETUVIŲ SUSITIKIMO VIETA

Alus, Vynas, Degtinė, Konjakai. Kiti gėrimai

Įvairūs valgiai, šeštadienį vakarais šokiai griežant...

geram orkestrui

731 E. 185 ST.

KE 1-9737

I. J. SAMAS, JEWELER

Šveicariški ir geriausi Amerikos laikrodžiai
Laikrodžių taisymas. Brangenybės. Įvairūs dovanų pasirinkimas.

7007 Superior Ave.

Greta Ezella Theatre

Telef.: EX 1-3969. Bute: WA 1-2354

SUOPIS FURNITURE

6921 Wade Park

EX 1-0911

Visokių rūšių baldai ir elektriniai bei kitoki reikmenys
virtuvei ir kiekvienam Jūsų buto kambariui

ZEMOS KAINOS — MALONUS PATARNAVIMAS

Patogi vieta apsipirkti lietuviams naujakuriams
lietuviškoje krautuvėje

L.S. RAMOVĖ SUSIRINKIMAS

Visuotinis narių susirinkimas įvyks sausio 25 d. 11 v. 30 min. Čiurlioniečių patalpose (L. banko namuose). Nariams dalyvavimas būtinas. Norinčius į Sąjungą įstoti kviečiame atsilankyti.

Clevelando Ramovės Valdyba

PASIKEITIMAI TEISININKŲ DRAUGIJOJ

Iš teisininkų d-jos, Clevelando skyriaus, pasitraukė du nariai Petras Stravinskas ir Juozas Steponaitis. Vietoje buv. sekretoriaus P. Stravinsko įėjo kandidatas Feliksas Mackus.

OHIO BELL CO. DARBAI

Neseniai buvo paskelbta 15-000,000 sumos darbų programa 1953 metams. Panašioms reikalingams per 10 paskutiniųjų metų ši telefonų bendrovė yra išleidusi 115,000,000 dolerių. Šiais metais tikisi įvesti apie 18,000 naujų telefonų. Dabar Clevelande yra apie 600,000 telefonų ir per dieną įvyksta apie 2,800,000 pasikabėjimų.

SPORTININKŲ VAKARAS

Chicagiškių sportininkų atvykimo proga, vasario 1 d. 6:30 val., lietuvių salėje įvyks sportininkų vakaras, rengiamas LSK Žaibo.

ILLUMINATING BENDROVĖS DARBAI

Elektros patarnavimas yra įvestas į 50,000 naujų butų nuo tada kai prasidėjo Korėjos karas, ir apie 27,000 elektros skaitliukų buvo įstatyta. Tas gyven-tojų padidėjimas rodo, kad Clevelandas lieka gera valstybės vieta, nes darbų įvairošė kompanijose, jų tarpe ir The Illuminating Co. yra užtektinai.

FILMOS

Atsilankykite filmų valandai į Norwood Branch Biblioteką, 6405 Superior Avenue, penktadienio vakare, sausio 23 d. 8 val. Visi yra kviečiami, tik vaikai turi ateiti su suaugusiais. Trys įdomios filmos sudaro programą. Viena iš jų itin įdomi, tai — Tanglewood pasauliniai menininkai muzikos mokyklų ir muzikos festivalyje.

LINKSMI ATEINANTIEJI METAI

Kada žmogus sveikas ir turi ištęklus, jaučias laimingas.

Padėk pats sau ir turėk sąskaitą Lietuvių Banke.

Santaupos, padėtos iki sausio 10 d., nuosimčius gaus nuo sausio mėn. 1 dienos.

Lietuvių Bankas yra saugi ir pelninga taupymo vieta. Kiekviena knygtutė apdrausta Federal Insurance Corp iki \$10.000.

Darbo valandos nuo 9:30 iki 3:00 val.

Trečiądieniais iki 12:00, šeštadieniais iki 1:00 val.

THE SUPERIOR SAVINGS AND LOAN ASS'N.

3712 Superior Ave.

HE 1-2198

Cleveland, Ohio

JOS PERKAT RUPEŠIŲ NEKELIANTI SILDYMA

SU MONCRIEF

SILDYMO IR ORO VESINIMO SISTEMA
GASAS * ALIJEJUS * ANGLIS

THE HENRY FURNACE CO. Mading, Ohio

P J KERSIS

716 Society for Savings Bldg.—Cleveland, Ohio

OFISO TELEF.: MAIN 1-1773. REZIDENCIJA: PENINSULA 2521

Norėdami pigiai pirkti namus mieste arba priemiestiuose, kreipkitės į mane, gausia pigia kaina. Taipgi gausit patarnavimą įvairiuose apdraudus-insurance reikaluose.

Sutaisau paskolas pirmo morgečio. Patarnavimas ir išpildymas garantuojama. Kreipkitės į mane telefonu arba asmeniškai.

Pilnai padengta apdrauda

UTah 1-4515

WM DEBBS PAINTING CO.

WM. DEBESIS

Namų Pagražinimas iš Vidaus ir iš Lauko
7526 Star Avenue Cleveland 3, Ohio

Wilkelis Funeral Home

Valdžios pripažinta laidotuvių direktorė
Aldona Wilkelis - Wirby

Pilnas laidotuvių patarnavimas

—HAMMOND VARGONAI PER SERMENIS—

6202 SUPERIOR AVE.

HEnderson 1-9292

JAKUBS & SON

FUNERAL HOME

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai

25 metų simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue

ENDicott 1-1763

DIRVA

THE FIELD

Redakcijos ir administracijos adresas — DIRVA, 6820 Superior Avenue, Cleveland 3, Ohio.—Telefonas: ENdicott 1-4486, Redaktorius Balys GAIDŽIONAS (buto telefonas: GARfield 1-7406).

ALT išdininkui įsidėmėtina

Vasario 16 gimnazijai remti jau esą susidarys daugiau kaip 160 būrelių. Kiekvienas būrelis kas mėnuo sudeda po 20 dolerių. Jei įimsi dėsini ir "nuobiras" (gal ne visi būrelių visiškai ištesė savo pasidėjimus), tai vis dėlto susidaro mažiau kaip trys tūkstančiai dolerių kas mėnuo, arba 36,000 dolerių per metus. Tai yra beveik tiek pat, kiek ALT kasmet surenka per visas savo rinkliavas. Šie 36,000 sudedami be jokio triukšmo, be jokių prakalbų, be jokių kelionių išlaidų kalbėtojams bei kitokioms "atrakcijoms".

Kas tai yra? Tai yra — savanoriškas apsidėjimas mokesčių tam tikram tikslui. Apie savanorišką pastovių mokesčių apsidėjimą buvo daug kalbėta ir Taryboje. Kalbėta apie tai, kaip apie, galbūt, tinkamą priemonę rinkti aukoms Tautos Fondo reikalams. Taryba buvo raginama sudaryti pastovaus savanoriško mokesčio Lietuvos išlaisvinimo reikalams planą, parengti tam mokesčiui įsirengti atitinkamus formulius, numatyti būdą ir t.t.

Berods, ALT išdininkas apie tai nekabli tenorėjo girdėti. O kai buvo prispirtas (Tarybos suvažiavimo nutarimu), tai pagaliau tokį "planą" jis parengė. Teko vienam vietiniam Tarybos skyriuje matyti tą "planą". Iš tikrųjų tai buvo ne planas, o tik nustatymas to reikalo nuo savęs. Maždaug, jei norite, bandykite vietoje patys susidaryti sau planą tam mokesčiui suorganizuoti, kaip jums ten atrodoys patogiau.

Žinoma, kai planą reikia rengti pagal principą "kas galva tai razumas", tai, rodos, niekas nieko nei nedarė. O išdininkas tuo patenktas ir didžiulio, kad, girdi, nors ir bandė, nors ir siūlėm tą pastovų mokesčių, bet nieko iš to neisejo, niekas jokių mokesčių nepasidėjo mokėti, taigi senasis būdas aukoms rinkti kaip buvo taip ir pasiliko patikimiausias...

Tiesą pasakius, girdėti kaip paskiros grupės visidėlio praktikuoja tą išdininkui taip labai nemielą būdą: žiūrėk, kokia nors tremtinių draugija ar kitokia organizacija bent iš savo narių tarpo tvarkingai surenka po tam tikrą sumą ir keletą šimtelį atneša į Vasario 16 minėjimą... Bet tai tik paskiri atvejai, ir nežinia, ar jie bus kartojami, kadangi iš rinkliavos organizatorių viršūnių aiškiai jaučiamas visiškai šaltumas aukų rinkimo būdai.

O visidėlio Vasario 16 gimnazijai aukų rinkimo pavyzdys dėmesio vertas. Jis rodo, kad atsirado trys tūkstančiai su viršum lietuvių, kurie pasidėjo ir sumoka kas mėnuo po dolerį

tai gimnazijai palaikyti. Tai buvo pasiekta paprastai. Sudaryta aiški ir nepaini pasidėjimų bei įmokėjimų sistema ir buvo nuosirdžiai kreiptasi į žmones, buvo paraginimas ir buvo tikėjimas, kad iš to gali kas išeiti. Greičiausiai ir Tarybai būtų seniai tas būdas pasisekęs pavartoti, jei išdininkas (ar jo pasikviesti talkininkai) būtų paruošęs darbui įvykdyti reikiama sistemą (ir reikiamus formulius) ir, tikėdamas savo

užsimojimu, būtų pakankamai energingai kreipėsi į visuomenę. Bet, kada sumanymu netiki pats, kas turėtų organizuoti, tai pasisekimo sunku laukti...

Visdėlio ALT išdininkas turėtų pagyventi. Gal jis nei nepastebėjo, kad va čia pat, aplink jį, toji jo paniekintoji savanoriško pastovių mokesčių apsidėjimo sistema, duoda 36,000 dolerių per metus...

B. K. Naujokas

BAŽNYČIOS LIETUVOJE

Iš grįžusių vokiečių surinktos žinios apie bažnyčių padėtį Lietuvoje.

Smalininkų bažnyčia visiškai nugriauta, plytos išvežtos, tik kur buvo altorius, kelios plytos dar likusios.

Skirsnemunės abi bažnyčios — katalikų ir evangelikų — 1950 m. uždarytos.

Jurbarko evangelikų bažnyčia 1950 m. pavasarį uždaryta ir paversta NKVD kalėjimu (kalėjimas esąs užrakintas ir užplombuotas).

Slavikų bažnyčia uždaryta ir yra tuščia.

Garliavos evangelikų bažnyčia uždaryta ir paversta grūdų sandėliu. Apklašinėjoti vokiečiai su ūkininku vežsi tenai grūdus.

Veisėjų bažnyčia taip pat buvo uždaryta.

Gudžiūnuose bažnyčia taip pat buvo uždaryta, o kunigas išsujaudinimo miręs.

Pociūnėlių bažnyčios senasis kunigas išvyktas ar ištremtas, o dabar esąs kunigas komunistas(?).

Baisogaloje ir visoje jos apy-

linkėje likusi tik vienintelė bažnyčia. Kitos visos paverstos sandėliais.

Kėdainių evangelikų bažnyčioje įrengtas odų sandėlis.

Dotnuvos vienuolyne — milicija ir partijos biuras.

Palendry, Kelmės valsč., bažnyčia paversta sandėliu.

Kiaunorių, Kražių valsč., valdžia uždariusi bažnyčią todėl, kad ją, esą, daug partizanų lankė.

Sudeikių bažnyčia uždaryta, klebonas ištremtas.

Kauno Senamiestyje trys bažnyčios paverstos sandėliais ir jose laikomi grūdai. Apklašinėtasis vokiečių pats tai matęs.

Sandėliu paversta ir viena bažnyčia Šančiuose, — kai durys atidarytos, — įvažiuoja sunkvežimiai. Prisikėlimo bažnyčioje įrengta lentpjūvė ir baldų sandėlis.

Šiauliuose baltoji bažnyčia sugriauta, o liuteronų bažnyčioje įrengtas muziejus.

Vilniuje, kur apklašinėtasis vokiečių buvęs, girdėjęs, kad iš 25 bažnyčių 10 buvusios uždarytos.

Inf.

HENRY DE CHAMBON 82 M. AMŽIAUS

Sausio 22 sueina 82 metai dideliame lietuvių tautos draugui, prancūzų rašytojui - politikui Henry de Chambon. Tai reto nuosirdumo mūsų tautos draugas.

Jis yra parašęs keturias prancūzų visuomenėje Lietuvos vardą garsinančias knygas: "Lietuva Taikos Konferencijos metu"; "Modernioji Lietuva"; "Europos problemos" ir "Baltų tautų tragedija". Bet tai yra tik lašas to, ką jis yra paskelbęs apie mūsų krašto reikalus prancūzų periodinėje spaudoje.

Jis buvo prieš daugelį metų įsteigęs politinį savaitinuką "La Revue Parlementaire", kurio beveik kiekviename numeryje talpindavo žinių ir ilgesnių straipsnių apie Lietuvą. Jis tai

darė, kai Lietuva buvo nepriklausoma valstybė, bet ypačiai jos reikalus labai nuosirdžiai gynė paskutiniaisiais mūsų tautos nelaimės metais.

Surinkus vienon vieton visą jo periodikoje apie mus paskelbtą medžiagą susidarytų keliolika knygų. Dabar jis yra sušęs ir paliejęs, dėl to tą savaitinuką jis perleido redaguoti savo bičiuliui, bet ir dabar tas laikraštis daug vietos skiria mūsų kovai dėl laisvės.

Nepriklausomybės laikais jis yra kelis kartus lankęsis Lietuvoje ir dabar jis gražiai ją prisimena. Visai neseniai jis viešo mūsų pareigūnui rašė: "Mano gyvenimo kelionė baigiasi ir, visą gyvenimą dirbęs Lietuvos bylai, galiausiai, kad gyvas nebegalėsiu pamatyti Laisvos Lietuvos..."

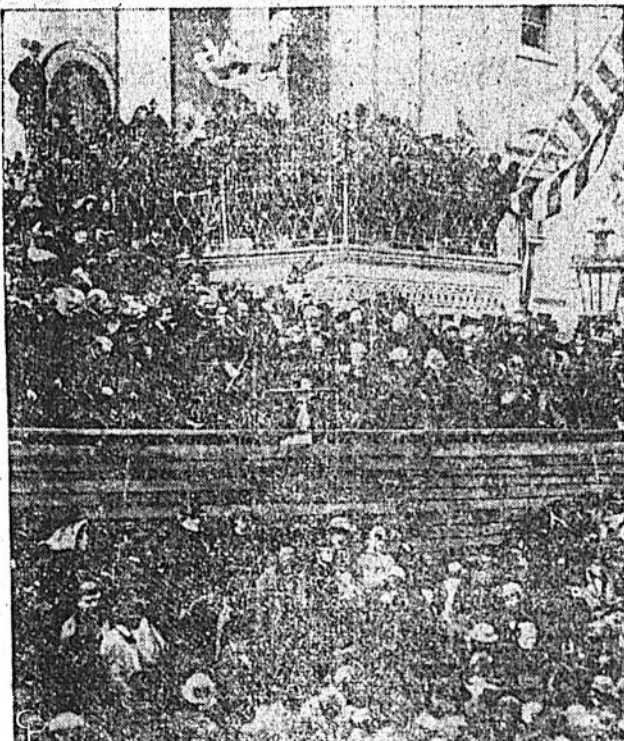
Gerbiamam jubilatui linkime, kad jis bent sulauktų tos dienos, kai Lietuva bus laisva, kad galėtų pasidžiaugti savo nenuilstamo darbo vaisiais.

Patark kaimynui

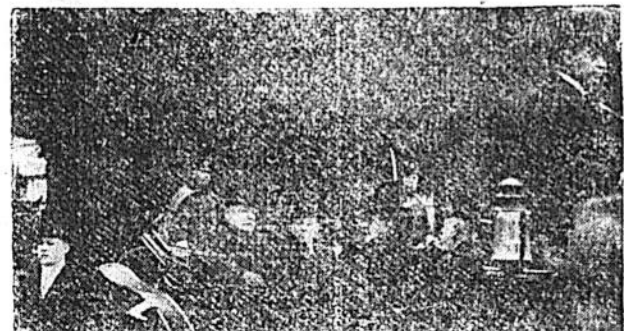
prenumeruoti

DIRVA!

JAV Prezidentų įvesdinimo ceremonijos tos pačios, bet įvesdinimo vaizdai labai pasikeitė. Štai eilė įvesdinimo iškilmių, pradedant 1865 metais ir baigiant 1949 metais. Iš šių metinių įvesdinimo iškilmių vaizdų įdėsimė kitame Dirvos numeryje.

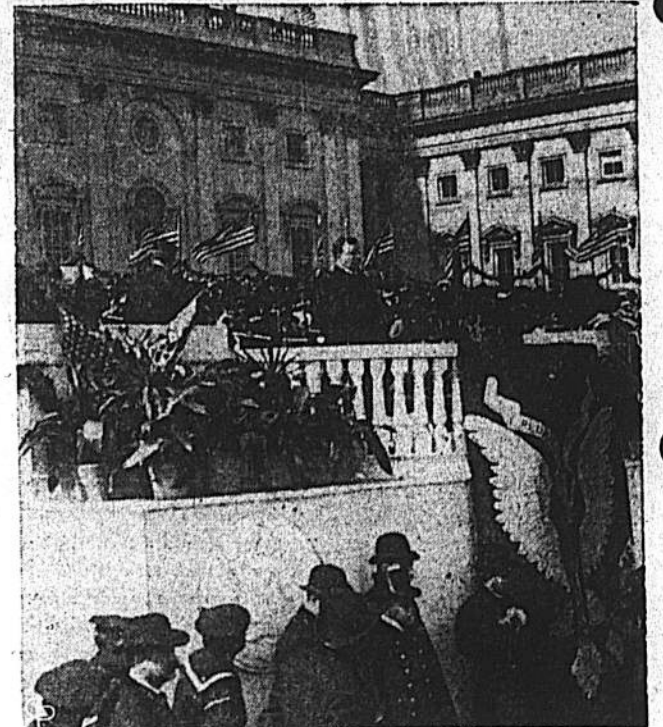
Abraham Lincoln (strėlė) jo antrame įvesdinime 1865 metais.

Iš prezidento išeinantis William Howard Taft (kairėje) lydi Woodrow Wilson, 1913 metais.

Iš prezidento išeinantis Herbert Hoover (kairėje) palydi Franklin D. Roosevelt, 1933 metais.

"Rough Rider" Theodore Roosevelt kreipiasi į iškilmių dalyvius, 1905 m.

* Calvin Coolidge (dešinėje) priima priesaiką, 1925 metais.

Harry S. Truman (dešinėje) prisiekiamas, 1949 metais.

NUOMONES

NEBENAUJA FILOSOFIJA

Paskaitės pirmajame šių metų "Dirvos" numeryje ištraukia iš A. Maceinos straipsnio apie tai, kad konkubinatas ("krikščioniškai galvojant") yra mažesnė blogybė, negu civilinė santuoka, prisiminiau vieną savo kaimyną Lietuvoje, vokiečių okupacijos laikais. Jis, nors ir nebuvo pagarsėjęs filosofas ir nerada nei knygų nei straipsnių, tačiau kartą man išdėstė visiškai tokią pačią "filosofiją", kaip ir A. Maceinos. O atsitiko tai štai kokiame aplinkybėse.

Kartą jis pareiškė pasipiktinimą, kad daugelis naudojasi, kaip jis sakė, okupantų įvestu padaru — civiline metrikacija. Čia aš neiškenčiau nepastebėjęs: "Bet gi, kaimyne, ar pats geriau darai?" Šios mano pastabos priežastis buvo tokia: to kaimyno žmona ir vaikai buvo 1941 metais išvežti į Sibirą, o jis sau gyveno su "tarnaitė" — pasikalbėjimo metu — jau su antra iš eilės.

Kaimynas į tai maždaug taip atkirto: "Čia visai kas kita. Nuodėmė, žinoma, ir tas, bet žinau gi — sunku vyrui vienam, be moteriškos. Bet čia tik laikinė nuodėmė. Pagyveni, išsiskiri... Išpažįsti nuodėmę... Žodžiu sakant, nesi nuodėmę užklėtą. O jie nuodėmei uždeda legalią formą ir nei nemano atgailauti".

Kokio krikščioniškumo laipsnio šitoks galvojimas, aš nesiimu spręsti. Tik noriu pasakyti, kad A. Maceina savo filosofavime tokiu pačiu klausimu visai nėra originalus. Tas mano kaimynas šią filosofiją išrado jau prieš beveik 10 metų...

J. G.

GERB. REDAKTORIAU,

Paskaitės Tamstos redaguojamame laikraštyje Tado Brastos straipsnį apie p. Gylį, negaliu sutikti su mintimis apie reikalingumą įnešti aiškumą spaudoje dėl p. Gyliaus vaidmens šioje reikale.

Kaip šiandien prisimenu tą mūsų tautai tragišką laikotarpį. Rodos visos ministrų kabinetas, augštoji karininkija ir šiaip šviesuomenė, bolševikų vykdomos okupacijos metu, nustojo orientacijos.

Gerai prisimenu, kaip dideli mūsų tautos autoritetai reikalavo visų valstybės tarnautojų neapleisti pareigų ir jas stropiai toliau eiti, nes tai esą ne okupacija, o tik papildoma įguly įvedimas į Lietuvą.

Prisiminkime ką tuo reikalu kalbėjo p. Merkys, Raštikis, Giedraitis, Krėvė-Mickevičius, ir net tas pats p. Gylis šefas-ministras Urbšys.

Visi jie smerkė Prezidento Smetonos išvažiavimą iš Lietuvos ir kvietė lojaliai toliau dirbti su naujai sudaryta vyriausybe. Prisimenu, kaip labai augštai valstybėje pastatyti ir net Taut. Sąjungos žmonės trypė Prezidento Smetonos paveikslus

ir isteriškai vadino jį tautos išdaviku. Ir dabar dalis tų žmonių yra gyvųjų tarpe ir šioje geležinės uždangos pusėje. Kai kurie jų ir dabar dirba Lietuvos reikalams ir jie patys supranta, kad to meto isterika yra jų didžiausia klaida, o gal net ir gėda.

Šiandien suejo 9 metai nuo Prezidento Smetonos mirties.

Šiandien jau vis mažiau atsiranda žmonių, kurie drįstų kaltinti Jį dezertiravimu ir išdavyste. Lygiai taip pat, manau, ir p. Gylis veiksnuose, jei Tado Brastos straipsnyje nėra perdėtas ir specialiai pajuodintas p. Gyliaus vaidmuo dėl mūsų aukso perdavimo Sovietų Sągajai, galima įmanyti tik pasėkas šauksmo lojaliai dirbti su nauja vyriausybe.

Jei p. Gylis ir protestuotų, jei jis ir laikytųsi rankomis įsikibęs į tą mūsų aukšą, pasekmės, esu tikras, būtų lygiai tos pačios, gal tik tuo skirtumu, kad kartu su aukso sovietams būtų pasiųstas ir p. Gylis.

Nereikia užmiršti, kaip lengvai švedai išdavė sovietams, pabėgusius į tą kraštą, prieaulos blogai nenorių kalbėti ir blogai juos minėti.

vius ir estus, nežiūrint, kad tie žmonės buvo išduodami tikrai mirčiai. Neužmirškime taip pat ir gražių švedų motyvų, iškeliant klausimą apie mūsų aukšą dabar. Motyvai čia labai paprasti: švedai negauna apmokėjimo iš Sovietų Sąjungos už jų pardavtas kredito prekes, 1,000,000 kr. sumoje.

Nesu p. Gylis bičiulis ir garbintojas, bet skaitau, kad tokiems straipsniams nereikėtų rasti vietos Tamstos redaguojamame laikraštyje. Jei ir būtų p. Gyliaus veiksnuose kas nors ypatingai negarbingo ir jo buvimas kaip Lietuvos Generalinio Konsulo būtų dėl to nepageidaujamas, mančiau, reikėtų turėti rimtos medžiagos jo apkaltinimui ir teigiamu atveju, paveikti dėl jo atleidimo iš konsulo pareigų per tuos pačius kanalus, per kuriuos jis į tą vietą buvo paskirtas.

Su pagarba

K. Kalendra

P. S. Pavardžių asmenų, kurie trypė Prezidento Smetonos paveikslus neduodu, nes nenoriu jiems kenkti, jei dar jie yra gyvųjų tarpe, o jei jie mirę, tai pabėgusius į tą kraštą, prieaulos blogai nenorių kalbėti ir blogai juos minėti.

AR RŪPINATĖS SAVO VAIKAIS?

Jei taip, tai nedelsiant užsakykit savo vaikams jų laikraštį

TEVIŠKELĖ

Metams tik 3 doleriai. Rašykite šiuo adresu:

Tėviškėlė,
2313 West 91 St.,
Chicago 20, Ill.

Mūsų brangiam kolegaj ir bičiuliui

JUOZUI KONDROTUI

mirus,

jo žmonai Rozei ir sūnui Vytautui, reiškiamo gilią užuojautą

Elena Žizniauskienė, duklė Milita ir
Balašaičių šeima